

38e jaargang afl. 2
Zomer 1991

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

AGENDA 1991

- 7 juli Vrij gildefeest Kring Land van Cuijk bij gilde St. Sebastiaan in Vianen.
- 18 aug Vrij gildefeest bij gilde van het H. Sacrament te Hulsel.
- 25 aug Federatie geweer-schietdag te Vessem bij gilde St. Lambertus.
- 1 sept Liefdadigheidsfestijn Moergestel te organiseren door de drie Moergestelse gilden.
- 8 sept Kringdag Kring Baronie en Markiezaat in Bergen op Zoom bij gilde Sint Sebastiaan.
- 8 sept Kringdag Kempenland te Eindhoven bij gilde St. Catharina en St. Martinus (Tongelre).
- 15 sept Kringdag Maasland bij St. Antonius Vorstenbosch in Nistelrode.
- 22 sept Federatietoernooi trommen, vendelen en bazuinblazen te Stiphout bij gilde St. Antonius.
- 12 okt Hoofdlidendag.

SLUITINGSDATUM INZENDEN COPIJ

Copy voor het volgende nummer dient vóór 1 augustus 1991 bij een van de correspondenten bezorgd te zijn.

Bij de voorplaat

Sint Joris te paard de draak bevechtend.
Gedeelte van de gevelsteen in de Sint-Jorisdoelen te Heusden.

foto: Rijksdienst voor Monumentenzorg te Zeist.

AGENDA 1992

- 17 mei Kringdag Peelland Liessel gilde Sint Hubertus.
- 24 mei 25e Liefdadigheidsfestijn Hilvarenbeek.
- 31 mei Kringdag Land van Cuyk te Beers gilde Sint Antonius.
- 14 juni Kringdag Maasland Veghel bij gilde Sint Barbara.
- 14 juni Kringdag Kempenland bij gilde St. Agatha te Heeze
- 12 juli Kringdag Oirschot bij gilde Sint Joris.
- 23 aug Vrij Gildefeest Diessen gilde Sint Joris en Sebastiaan.
- 19 / 20 sept Europees koningschieten in Genk (B.).

Kort nieuws

Provinciaal Anjerfonds

In het eerste kwartaal van 1991 heeft het Anjerfonds Noord-Brabant subsidies verstrekt aan tien Noordbrabantse gilden. Het Sint-Sebastiaansgilde Oirschot ontving f 2.500,- zijnde 50% in het tekort van de restauratie van de gilde-gedenknaald. Het Sint-Jorisgilde Zesgehuchten en het Sint-Nicolaasgilde Haps kregen respectievelijk f 875,- en f 1.500,- als bijdragen in de aanschaffingskosten van hun nieuwe vaandels. In de conserveringskosten van het standaardvaandel van het O.L. Vrouwegilde Aarle Rixtel en dezelfde kosten voor het gildevaandel van het Sint-Jorisgilde Tilburg werden bijdragen van f 360,- en f 1.700,- toegezegd. In de kosten van uniformen werden bijdragen verstrekt aan het Sint-Hubertusgilde Drunen (f 2.500,-), Sint-Jorisgilde Diessen (f 2.290,-), Sint-Jan Baptistgilde te Sprundel (f 1.850,-). De restauratiekosten van een vaandel van het Gilde St. Sebastiaan en Barbara te Moergestel werden gedeeltelijk (f 455,-) door het Anjerfonds gedragen.

"DE GILDETRON" driemaandelijkse tijdschrift, uitgave van de Stichting "De Gildetrom", in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland, Het Land van Cuijk, Baronie en Markiezaat.

Hoofredacteurs: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 5216 CT 's-Hertogenbosch, tel. 073-133993.
J. M. Oomen, Kogelsmotel 6, 5632 PV Eindhoven, tel. 040-422869.

Redacteurs: voor Eur. Gem. Hist. Schutt.: Math. E. M. v.d. Voort, Valklaan 6, 5613 EC Eindhoven, tel. 040-438521
voor Noordbr. Federatie: R. Haase, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, tel. 040-811527
voor Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, tel. 04255-2384
voor Peelland: P. J. G. Verheyen, Dilmanshorst 63, 5712 XL Someren, tel. 04937-93618
voor Maasland: J. Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, 5175 AL Loon op Zand, tel. 04166-1516
voor Kempenland: R. Haase, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, 040-811527
voor Land van Cuijk: H. Christiaans, Koperwiekstraat 8, 5451 XN Mill, tel. 08859-53439
voor Baronie en Markiezaat: A. G. Boot, Korte Brugstraat 28, 4871 XS Etten-Leur, tel. 01608-13270

Administratie: P. J. v.d. Heyden, Willibrordstraat 12, 5091 CD Middelbeers, tel. 04244-1312.
Betalingen: Rabobank, rekeningno.: 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom.
(Girorekening van deze bank: 11.05.085).

Particuliere abonnementen: f 15,- per jaar, franco huis.

NADRUUK VERBODEN.

Gedrukt bij offsetdrukkerij Harry Bek & Zn B.V. Veghel.

Strijd in 1824 om goederen van de Heusdense Colveniers- en Voetbooggilde

Doelen van de Sint-Jorisgilde Heusden

In 1824 gelastte de Minister van Binnenlandse Zaken een onderzoek naar de goederen van de (voormalige) schutterijen. (1) Op het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch berust een bundel antwoorden. Daarin vallen de stukken over Heusden op.

Ten tijde van de inventarisatie bestonden de bezittingen en goederen van de "Oude Schutteren van den Voetboog" uit "de Oude Schutterskamer (bestaande uit een huis, erf en uitgestrekte tuin) aan de Putterstraat, zilveren penningen, sieraden en meubilair tezamen waard 2000 gulden en een uiterwaard hooiland groot 14 Nederlandse bunder, gelegen onder Bern, jaarlijks zuiver opbrengend duizend tot twaalfhonderd gulden. De "Jonge Schutteren van de Kloveniers" bezaten ongeveer 4½ bunder wei, bos en rietgewas gelegen onder Oud-Heusden, jaarlijks zuiver opbrengend vijftig gulden. Deze schutterij had in 1811 of 1812 de Schuttersdoelen met meubelen en sieraden verkocht om de schuld te kunnen betalen. Op 12 december 1824 meldt het Collegie van de Oude Schutteren dat het "met geen mogelijkheid kan vallen in de termen van zodanige schutterijen" als de Minister bedoelde. Men was bevreesd voor de overnamen van de goederen door de overheid. De Jonge Cloveniers Schutters delen aan Burgemeester en Wethouders mee, dat de opbrengst uit de goederen door de leden "met een dronk bier en een stuk kaas en brood verteerd" worden. Er zijn geen werkzaamheden van de schutters. Men zegt niet meer inlichtingen te kunnen geven "als dat daar wij zoo weinig leden in getal zijn". De Jonge Schutters verzoeken het stadsbestuur de goederen onder beheer te willen nemen, opdat de inkomsten tot voordeel van stad en burgerij gebruikt kunnen worden. In een brief, die het uiteindelijke

antwoord van Burgemeester en Wethouders aan de Gouverneur begeleidt (d.d. 14 december 1824), wordt herhaald dat het College van de Oude Schutters geen schutterij is. Deze "bijzondere vereeniging of verbroedering van sommige burgers dezer stad" heeft vanaf 1356 bestaan "zonder sedert dien tijd eenige schutterlijke diensten te hebben gepresteerd." De inkomsten uit ledenbijdragen en uit goederen worden gebruikt (B. en W. vermijden wijselijk het woord "verteren"): "ter aankweking van onderling vertrouwen en vriendschap, verzachting van het ongelukkig lot van verarmde natuurgenoten en andere soortgelijke doelmatige einden." De heren steken onomwonden de loftrumpet over zichzelf. Burgemeester Rietveld is namelijk ook secretaris-penningmeester van de Oude Schutteren. Ook zijn twee Wethouders, twee Raadsleden en de Secretaris van Heusden lid van de Oude Schutteren (!).

Burgemeester Rietveld en Gemeentesecretaris Gerlach waarschuwen de Gouverneur in dezelfde brief voor het aanbod van de Jonge Schutteren om de goederen af te staan. Het zou gevaarlijk kunnen zijn dit aanbod aan te nemen. Eerst zal moeten blijken dat het bezit groter is dan de schuld en dat het goed dus niet al te zeer bezwaard is. Het antwoord namens de Jonge Schutteren en het antwoord van B. en W. aan de Gouverneur blijken twee leden van de Jonge Schutteren in het verkeerde keelgat geschoten te zijn. Per brief van 19 december 1824 protesteren zij tegen het voornoemde schrijven van Hendrik Prins en Steven Kurvens "zich noemende Hoofdlieden" van het Collegie van Jonge Schutteren. In hun protestbrief stellen zij in tien punten het reilen en zeilen van de Jonge Schutteren helder aan de kaak.

Deze heren, J.P. Moser en M. Talman, schrijven aan B. en W. dat de medeleden aan de gemelde verkoop van goederen nooit hun toestemming hebben verleend. De leden van de Jonge Schutteren hebben ook nooit het voorstel om de goederen aan de stad over te dragen goedgekeurd. Ofschoon er sedert 1795 geen vergaderingen meer gehouden zijn, heeft ieder lid zijn lidmaatschap, met de daaraan verbonden zeggenschap over de goederen, behouden. De ondertekenaars vinden het merkwaardig dat een deel van de goederen vanwege schulden verkocht werd. Toen in 1795 het college uit een groot aantal personen bestond, overtroffen de inkomsten verre de uitgaven. De goederen waren toen hoegenaamd niet met schulden bezwaard. Het aantal opgegeven schutters klopt volgens de briefschrijvers niet. Er zijn niet vijf, maar negen leden in het College van Jonge Schutteren. Om het aanzien te verhogen wordt meegedeeld dat het college door Frederik Hendrik goedgekeurd was. Tevens kunnen de schrijvers hun "verwondering niet verbergen" over het gemelde feit dat de inkomsten door de leden verteerd zouden worden. Het grootste deel van de leden is sinds 1795 nooit "tot het genot daarvan () genodigd geworden." Het is duidelijk dat deze inkomsten niet door het college, maar door "eenige weinige leden derzelve zijn verteerd." De schrijvers protesteren tegen het voorstel tot overname van de goederen door de stad. Daarom zegt men geen schutterij genoemd te kunnen worden. Het College is een sociëteit of broederschap. De leden verteren onderling de inkomsten "ter aankweking van haar genoegen en vriendschap." De schrijvers zullen een vergadering bijeenroepen om hun rechten te kunnen doen gelden. Zij willen onderzoeken of het beheer van de goederen overeenkomstig de doelstellingen van het college gebeurd is. Daar heeft men gegronde twijfels over. Tot slot verzoeken de schrijvers ook dit protest onder de aandacht van de Gouverneur te brengen, opdat eerdere mededelingen niet prevaleren "boven waarheid en regt." Per brief van 26 december 1824 verbeteren J.P. Moser en M. Talman hun eigen schrijven van zeven dagen eerder. Daarin zijn twee fouten geslopen. Zij geven door dat de goederen van de Jonge Schutteren op 30 december 1749 belast werden met een obligatie van f 450,-. Niet Prins Frederik Hendrik gaf zijn goedkeuring aan de Cloveniers, maar Graaf Jan van Nassau Heer van Breda, Leenheer, Kastelein en Drossaard van Heusden in 1515. Corn. Sprengers, Wethouder van Heusden en lid van de Oude Schutteren van de Voetboog, mengt zich op 29 januari 1825 in de strijd. Hij vraagt de Gouverneur er bij de Koning op aan te willen dringen, de goederen van de vroegere schutterijen te mogen aanwenden ten behoeve van de stad; tegen de wens van de beide verenigingen in. Hij geeft nog een uitgebreid antwoord op de tien vragen, welke in de Missive gesteld werden. Hieruit blijkt zijn minachting ten opzichte van de colleges. Corn. Sprengers stelt kritisch vast dat de inkomsten "bij uitsluiting van elk ander inwoonder verteert" worden. Bij uitzondering is het in sommige strenge winters gebeurd, dat de leden van de Oude Schutteren, "ieder voor zijn Persoon afzonderlijk" de beschikking kreeg of vijf of ten hoogste tien gulden, tot ondersteuning van behoeftigen, "ten einde te voorzien in derzelve nooddrift van Brood en Brand." Op de vraag welke werkzaamheden de colleges verrichten, antwoordt Sprengers kortaf: "geene". De afkeurende houding van de Wethouder blijkt ook uit de derde opmerking bij de

Sint Joris te paard de draak bevechtend.

tiende vraag. De grote inkomsten worden onder een klein aantal leden verdeeld. Het College van de Oude Schutteren is er dus alles aan gelegen zichzelf zo klein mogelijk te houden. Daarom heeft men er zelfs rond het jaar 1821 voor gezorgd dat het inkomgeld van f 48,- verhoogd werd tot f 150,-. Een nieuw lid, tevens zoon van een schutter, betaalde f 100,- aan inkomgeld. Zo werd geprobeerd te voorkomen dat vele varkens de spoeling dun zouden maken. Ook de protestbrief van enkele Jonge Schutteren doet Corn. Sprengers af met enkele kritische opmerkingen. Naar zijn mening heeft de Jonge Schutterij in 1795 opgehouden te bestaan als schutterij. De meeste leden zijn verdwenen. De overigen hebben het eigendom over de goederen alleen behouden van vader op zoon.

Zijn conclusie is overduidelijk: Er moet zo snel mogelijk voor gezorgd worden, dat alle inkomsten voortaan ten voordelen van de stad en de burgerij komen. Daardoor zou de hele jaarlijkse persoonlijke omslag "voor het tekort van den stedelijke dienst" kunnen verdwijnen, "het welk de goede ingezetenen zo reikhalzend verlangen". De Gouverneur heeft dit voorstel overgebracht aan de Minister van Binnenlandse Zaken. De hele zaak leidt er per slot van rekening toe dat Koning Willem I verklaart dat het Collegie van Oude Schutters "niet meer wettig bestaat." (14 augustus 1827). De goederen moeten toekomen aan het Algemeen Armenbestuur te Heusden. Na een uitgebreid juridisch verweer wordt het Collegie echter per 16 maart 1828 in al de rechten en goederen hersteld. Het Collegie van Jonge Schutters wordt in 1837 opgenomen in de Oude Voetboogschutteren. Daarbij worden ook alle goederen overgenomen. Het smadelijke einde van de Oude Schutters en hun kostbaar bezit is elders uitgebreid beschreven. (2)

Johan M. Oomen

1) RA Den Bosch Arch. Prov. Best. nr. 4409

2) Gildetrom jrg 17, blz. 60-63, litt.

Gilden te huur? Ingezonden, reactie vragend

Onze Brabantse gilden behoren tot de oudste gezelschappen, verenigingen, van Nederland. Het zijn christelijke, katholieke broederschappen met veel eigen waardevolle, waardige en zinvolle tradities. Het zijn ook kleurrijke groepen wanneer ze optrekken, feestvieren, wedstrijden houden of luister bijzetten aan volksfeesten en dergelijke. Hoewel het uiteraard daar niet om begonnen is, zal een gildefeest meestal veel publiek trekken en dat is ook goed en welkom. De gilde viert en alleman viert mee. Onze gilden speelden en spelen een rol in het culturele, religieuze, historische en recreatieve leven. Een gilde kan uit eigen beweging optreden, bijvoorbeeld bij feesten, jubilea, begrafenissen, maar kan ook worden uitgenodigd deel te nemen aan feesten, manifestaties, herdenkingen van anderen, zoals plaatselijke of nationale vieringen waarbij de gilde zich betrokken voelt, variërend van een bevrijdingsfeest tot een jubileumviering van gildebroeder of gildeheer. Dan zal de gilde acte de présence geven, in groot tenue meetrokken in de stoet, trommen, vendelen, demonstraties geven. Maar ook dan zullen bepaalde traditionele ceremonies er niet bij horen. De gilde is dus attractief voor veel buitenstaanders en ook voor toeristen. Maar dat betekent niet dat de gilde een toeristische attractie is, een folkloristische groep, die je tegen betaling kunt laten opdraven voor allerlei groepen van toeristen of verenigingsfeestjes, zoals je bij een impressariaat een goochelaar of een groep acrobaten kunt bestellen om een gezelschap te vermaken. Dat strijdt met de zin, de waarde en de waardigheid van onze traditie. Dat strijdt met het wezen van de gilde die geen te huren showgroep is. Niets ten nadele van welke showgroep dan ook, maar een gilde is duidelijk van een andere aard. Mijn bezorgdheid in deze spruit voort uit de advertenties en brochures die ik onlangs tegenkwam met aanbiedingen van een attractieve dag of middag voor groepen en personeelsfeestjes: "Naast ringsteken, huifkarren, kleiduiven-schieten, ballonvaren, golfspelen, kunt U ook kiezen voor koningschieten, verzorgd door de plaatselijke gilde. Onder tromgeroffel maakt de gilde in traditionele kledij zijn intrede. Met een originele aankondiging

begint de gilde met een demonstratie van het aloude koningschieten. Zoals in vroeger tijden gewoon was, wordt de winnaar gekroond en geëerd met de traditionele vaandelgroet... Voor nog geen 25 gulden per persoon". Kijk, dat een gilde bij een of andere gelegenheid optreedt en soms zelfs "de show steelt" is een normale en bekende zaak. Ook dat het soms daarbij een donatie of vergoeding ontvangt: daar gaat het hier niet om. Maar een commerciële exploitatie in de toeristische sfeer van onze traditionele activiteiten, meestal om de gildekas te spekken, wijst op een gebrek aan besef van en waardering voor de wezenlijke aard van een Brabantse gilde. Bovenstaande is mijn persoonlijke mening. Ik ben benieuwd of er bij de redactie van De Gildetrom reacties op komen.

Henk Luiten, voorzitter Kring Kempenland.

Naschrift

Het verzorgen van demonstraties door gilden is een welkome, voor sommige gilden misschien een noodzakelijke, manier om de gildedefinanciën in evenwicht te houden ("de kas spekken" zo U wilt). Attractieve aanbiedingen komen uiteraard van impressariaten die kennelijk de gilden ontdekt hebben als "artiesten". Met de bovenstaande hartekreet als leidraad zult U een dergelijke aanbieding moeten beoordelen op acceptatie. En zelfs dan zult U eisen moeten stellen aan de uitvoeringsvorm van de demonstratie. Een demonstratie koningschieten kan op zo'n manier worden gepresenteerd dat het de toeschouwers, meestal mensen die de gilden niet kennen, een beeld geeft van een waardevol gebruik der Brabantse gilden. Het moet dus geen naspelen zijn van het koningschieten, maar een stemmingsbeeld scheppen. Daardoor kunt U misschien bijdragen aan een bredere bekendheid der gilden. Het verwervelijke doel (de kas spekken) heiligt niet de middelen (middels onwaardig optreden). Een inversie van het doel (het middels goed optreden bekendheid geven) heiligt alleszins de hiertoe ontvangen gage.

Rein Haase.

Het gilde-altaar in de St. Jan komt er

Dat kan geconcludeerd worden uit de laatste berichten van de Stichting "Gilde-altaar St. Joris met de draak". Het oorspronkelijke idee, de verwerving van een authentiek zestiende eeuwse twee-luik, heeft men laten varen. Er werd besloten een eigentijds kunstenaar te vragen een ontwerp te maken. Op 23 april j.l. werd de heer Ru van Rossem uit Tilburg daar mee belast. Over het eerste resultaat is het Stichtingsbestuur enthousiast. Ook het kerkbestuur van de St. Jan is er bijzonder over te spreken. Dit aanvaardde het ontwerp in zijn vergadering van 16 mei. De altaarsteen zelf wil de kunstenaar eenvoudig uitvoeren door het nog bestaande profiel te completeren in hetzelfde materiaal. Daarboven

zal een bronzen sculptuur worden aangebracht, verbeeldend de strijd van St. Joris met de draak, als figuratie van de strijd tussen goed en kwaad. Het stichtingsbestuur verzoekt aan die gilden, die een financiële bijdrage hebben toegezegd, doch deze nog niet hebben overgeschreven, dit alsnog met spoed te willen doen. Het altaar komt er! Natuurlijk zijn alle andere donaties van harte welkom. De lijst met schenkers zal in het altaar worden ingemetseld. Een afschrift zal in het parochie-archief worden bewaard. Schenkingen op rekening van de Stichting Rabobank Gemert 11.61.99.504 girorekening van de bank: 839132. Het ligt in de bedoeling het altaar tijdens de Hoofdliedendag van dit jaar over te dragen.

NBFS

Federatie-Nieuws

Gildencongres

Op 20 april vond te Bergen op Zoom het 7e gildencongres van het Hertogdom Brabant plaats, met als thema "traditie, herleving en herbeleving".

De circa 450 deelnemers uit de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, de Hoge Gilderaad der Kempen en uit de Hoge Gilderaad van Brabant kwamen al vroeg bijeen op de binnenplaats van het Markiezenhof, van waaruit de stoet in gemoeidelijke formatie, voorafgegaan door het Sint-Sebastiaangilde Bergen op Zoom & Borgvliet, op trok naar de Gertrudiskerk. De H. Mis werd voorgedaan door Pastoor A.J.O. Verhaegen: muzikale medewerking werd verleend door het koor Hortus Musicus Religiosus onder leiding van Hans Smout. Na de lunch in evenementenzaal "De Stoelemat" ving er de zitting aan, waarbij na een inleiding van de congresvoorzitter Eugène van Bouwdijk Bastiaanse, het thema gezet werd door Johan Oomen in een aantal lichtelijk provocerende uitspraken. Dr. Eugeen van Autenboer, Opperhoofdman van de Hoge Gilderaad der Kempen, sneed het themadeel "traditie" aan dat niet veel reacties opriep. Anders was het met de "stellingen", hierna geponeerd door Dr. Jacques Penders (gildebroeder Kon. St. Sebastiaangilde Tilburg), die door de persoonlijke en afwijkende visie van zijn (her)beleving van tradities, nogal voor beroering zorgde, hier en daar uitmondend in ziedende woede. Door het strakke tijdschema kon helaas niet voldoende aandacht aan de reacties worden gegeven. De tekst van de sprekers en de reacties hierop zullen in het congresverslag worden opgenomen. Naar verwachting zal dit op de aanstaande hoofdliedendag worden uitgereikt. Eenieder kan zich dan in alle rust beraden over het gebodene en daar zijn eigen beleving en visie uit construeren. Terwijl de gildebroeders zich bezonnen op het "beleven, behouden en behoeden van tradities", hadden de gildezusters een VVV-stadswandeling door historisch Bergen op Zoom. De dag werd besloten in de prachtige Hofzaal van het Markiezenhof, waar het gemeentebestuur erewijn aanbood; wegens de drukte duurde het even voor die de weg naar de burgervader had gevonden. Met deze manifestatie heeft de stad een goede voorproef gehad van de gilden, hetgeen hopelijk zijn weerklank vindt op 8 september als het Sint-Sebastiaangilde er de Kringdag organiseert.

Veiligheid kruisboogschieten op wip

In de vergadering van het federatiebestuur op 5 maart heeft de afgevaardigde uit Kring Kempenland Henk Luiten aandacht verzocht voor een door hem opgedane ervaring met betrekking tot de

veiligheid bij het kruisboogschieten op de wip. Het bestuur heeft Henk verzocht die op schrift te stellen voor publikatie in De Gildetrom. Zijn pleidooi volgt hieronder; hopelijk is door extra maatregelen de veiligheid gediend.

Op zondag 18 november 1990 vond in Eindhoven de finale plaats van het kruisboogschieten om het Brabantkruis. Het was weer een gezellige, sportieve en spannende wedstrijd. Een traditie die de moeite waard is om in stand te houden. Maar er deed zich een incident voor dat juist de toekomst van dit evenement in gevaar kan brengen: een van de schutters werd, staande onder de boom, aan het hoofd getroffen door zijn eigen neervallende pijl.

Na onderzoek in een nabij ziekenhuis bleek dat er gelukkig geen blijvend ernstig letsel was. De pijl was afgeschampt. Men sprak van een mogelijke lichte hersenschudding. Na terugkeer op het schietterrein ontsnapte dezelfde schutter die tussen de toeschouwers was gaan zitten op een haar na aan weer een vallende pijl. Dit voorval heeft mij sterk verontrust. Immers, ook al draagt de organisatie juridisch geen verantwoordelijkheid wanneer een schutter zijn eigen pijl niet goed in de gaten houdt, of als het publiek ondanks bekende bepalingen te dichtbij komt, als er een ernstig ongeluk gebeurt raakt wel het kruisboogschieten in opspraak! Een pijl komt als een hamer met grote snelheid naar beneden, een voltreffer kan dodelijk zijn. Daarom zou ik bij de schietcommissies van de kringen en de federatie willen aandrigen, het dragen van een kunststof helm voor de schutters onder de boom verplicht te stellen, evenals een duidelijke afzetting voor de toeschouwers. De gilden zelf kunnen alvast hierop overgaan. Het staat niet fraai, het is vervelend, maar het moet.

Henk Luiten
voorzitter Kring Kempenland.

Federatieve Schietwedstrijd met Geweer

25 aug. 1991 in Vessem.

Dit jaar is deze federatieve wedstrijd toegewezen aan de kring "Het Kwartier van Oirschot" die voor de organisatie heeft uitgekozen de drie Gilden in de gemeente Vessem te weten: Gilde Sint Lambertus in Vessem, Gilde Sint Willibrordus in Wintelre en Gilde Sint Monulphus en Gondulphus in Knegsel.

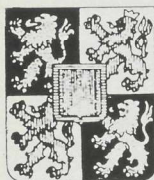
Aan 209 Brabantse Gilden zijn inmiddels uitnodigingen verzonden. Als schietterrein is gekozen het schietterrein van Gilde Sint Lambertus aan de Katerstraat in Vessem. Op 25 augustus zullen de gilde

broeders en zusters op verbroederlijke wijze gaan strijden voor de titels: Federatie-kampioen, korps-prijs en verdere wedstrijden. De organisatie zal het zo gezellig mogelijk maken, zodat ieder zijn natje en droogje kan verkrijgen, ook voor de inwendige mens is zorg gedragen. Wacht niet te lang met het insturen van Uw inschrijfformulier en stuur dit direkt op aan het wedstrijdsecretariaat:

A. van Laarhoven, Molenstraat 44, 5051 LH Goirle, telefoon 013 - 34 14 05.

De organisatie stelt een berichtje van U in verband met de verdere organisatie zeer op prijs. Tot ziens in Vessem op 25 augustus.

Het organisatie-comité.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Kringonderscheidingen:

Aan onderstaande gildebroeders werd voor hun verdiensten een Kringonderscheiding uitgereikt: bij Gilde Sint Joris in Diessen aan de hoofdmans J.P.F. Timmermans en de gildebroeders M.P.C. Bruurs, A.J.M. van Dal en A.P.M. van Dal. Verder aan de Gildebroeders: K. v.d. Looy, F. Schepens en F. Roefs die lid zijn van Gilde Sint Joris in Oirschot.

Oorkonde:

Een oorkonde wegens 50-jaar lidmaatschap werd uitgereikt aan A. Baeten van Gilde Sint Sebastiaan in Westelbeers.

Nieuwe Koning:

Gilde Sint Antonius Abt Liempde: Kees van Loon.

Nieuwe hoofdlieden:

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot: A.M.C. van Overdijk, Spoordonkseweg 96, 5688 KE Oirschot, Tel. 04997 - 7 29 36.

Gilde Sint Joris Tilburg: Fr. Claassen, Koningshoeven 80, 5018 TA Tilburg, Tel. 013-42 77 42.

25e Liefdadigheidsfestijn in 1992

Het Kringbestuur "Het Kwartier van Oirschot" met afgevaardigden van de vier Hilvarenbeekse Gilden hebben een aanvang gemaakt met de voorbereidingen voor het 25e Liefdadigheidsfestijn dat op 23 en 24 mei 1992 in Hilvarenbeek zal worden gehouden. Zaterdag 23 mei 1992 zal geheel in het teken staan van de verstandelijk gehandicapten. Mochten er Gilden zijn buiten deze Kring en hieraan willen deelnemen, dan kunnen zij inlichtingen verkrijgen bij de Secretaris de heer J.A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, Tel. 04255 - 23 84.

Gilde Sint Joris Diessen.

Bijzondere statiedag.

De jaarlijkse statiedag die dit jaar werd gehouden op maandag 29 april had deze keer wel een bijzonder tintje. Voor het eerst in de geschiedenis heeft het Gilde Sint Joris zich gepresenteerd in hun nieuwe costuums. Ook voor de Diessense gemeenschap werd met Koninginnedag opgetreden. De hoofdmans sprak van een historische dag voor

het Gilde. De aanschaffing is mede tot stand gekomen ook door een bijdrage van het Anjerfonds, waarvoor hartelijk dank werd gebracht. De tweede bijzonderheid van deze dag was dat 's avonds in aanwezigheid van pastoor en burgemeester bij vier leden door het Kringbestuur wegens hun verdiensten de Kringonderscheiding werd opgespeld. Dat waren: Theu Bruurs die 40 jaar lid was, en verder Sjef Timmermans hoofdmans, Ad van Dal vaandrig en Adr. v. Dal als gewezen deken die allen 25 jaar lid waren. Daarnaast had het Gilde nog vier jubilarissen die meer dan 30 jaar lid waren. Alle acht jubilarissen kregen een draagspeld van het eigen Gilde opgespeld en er werd hun een oorkonde overhandigd. Tot slot konden 's avonds nog vier nieuwe leden worden begroet. Deze werden ingedanst door de gildezusters. Het is een hele aanwinst. Al bij al een zeer geslaagde teerdag.

V.l.n.r. bovenste rij: Ad van Dal, Adr. v. Dal, J. Heuvelmans en Theu Bruurs; onderste rij: Willy Reyrink, Sjef Timmermans (hoofdmans) en Theo Reyrink. Niet op de foto Driek Kroot wegen gezondheids-redenen.

Gilde Sint Antonius Abt Liempde.

Op zaterdag 11 mei vond in Liempde weer het 2-jaarlijkse koningschieten plaats. De dag werd

begonnen met een plechtige Gildemis, opgedragen door Gildeheer, Pastoor J. van Adrichem O'Praem, waarna de Eed van Trouw werd hernieuwd aan het kerkelijk en wereldlijk gezag, gevolgd door een vendelhulde. Op het schietterrein werd de boom vrijgeschoten door de Gildeheer, Burgemeester, Beschermvrouwe Mevrouw van Boeckel van Rump van Heijst en de Hoofdman. Vervolgens ontspoon zich een uiterst spannende strijd, waaraan door 7 ingeschreven gildebroeders werd deelgenomen. Nadat de vorige koning, Kees van den Boomen, bij het 72ste schot het grootste gedeelte van de vogel naar beneden haalde, viel pas bij het 86ste schot het laatste stuk.

De gelukkige schutter was de 44-jarige zilverdrager Kees van Loon.

Direkt daarop luidden de kerkklokken ten teken dat het Gilde een nieuwe koning had.

Na de traditionele installatieplechtigheid en felicitaties werd de Koning in optocht teruggebracht naar het dorp. Op de pastorie werd hij eerst voorgesteld aan de Gildeheer en vervolgens in de raadszaal van het gemeentehuis aan Burgemeester en Mevrouw Daandels die de erewijn liet rondgaan. Hopelijk zal deze feestelijke ontvangst tot in de verre toekomst voor het Gilde in Liempde mogelijk blijven! Na een rondwandeling en serenade door fanfare "Concordia" werd de avond besloten met het uitstekend verzorgde koningsmaal.

Hoofdman Roger van Laere stelt enkele vragen aan de nieuwe koning Kees van Loon. Rechts vaandrig Gerard Berben.

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot

De Guld, Rabobank en opkuilen

Gilde Sint Sebastiaan vierde uitbundig haar patroonsdag. Tijdens de feestvergadering kon Hoofdman Theo v.d. Loo, Burgemeester G. Speetjens niet alleen installeren als lid maar hem ook mededelen, dat hij traditiegetrouw benoemd was tot ere-deken. De heer Speetjens aanvaarde dat aanbod gaarne.

De guld had niets anders verwacht van een man, die zich allereerst moet richten op de toekomst, maar anderzijds de historie en cultuur een warm hart toedraagt. De heer Speetjens dankte uitvoerig en liet dat vergezeld gaan van een origineel cadeau. De gilde kreeg van hem uit erkentelijkheid een jonge tamme kastanjeboom aangeboden. Blijkbaar wist

hij al van de gildische Koningslinde (met hekwerk) aan de Dirk v.d. Ameijdenstraat en dacht hij op deze manier een bijdrage te leveren aan verder bomen-bezit.

Later tijdens de snertmaaltijd kwam nog een hoogtepunt. De ere-deken had gehoord van pogingen, welke het gilde onderneemt, drie stenen met inscriptie te restaureren en te herplaatsen. Het betreft gedenktekens ter nagedachtenis aan Beschermvrouwe Josina, Agnes, Reneira, Wolthera Sweerts de Landas, geboren Sloet van Hagensdorp, welke Barones zeer jeugdig in 1845 overleed. De stenen en brokstukken zijn teruggevonden op de plaats waar vroeger de gildetuin lag (Princéehof) en het is de bedoeling, dat de gilde deze herplaatst. Er is veel geld tekort, maar door een geste van de Rabobank, middels de Burgemeester, mocht het Gilde St. Sebastiaan f 500,- op deze patroonsdag in ontvangst nemen. Dat werd dankbaar aanvaard, zowel ten opzichte van de Rabobank als van de nieuwe ere-deken. De kastanjeboom werd zolang opgekuild bij archivaris A. van Esch en wie weet misschien krijgen de stenen tezamen met de kastanjeboom ergens in ons dorp een ereplaats. Gilde Sint Sebastiaan: tóch aardig!

Hoofdmans-verwisseling

De Gildekamer van Café-Restaurant "De Zwaan" liep goed vol ter gelegenheid van de jaarvergadering 1991 van Gilde Sint Sebastiaan. Ondanks het feit, dat de meeste punten op een dergelijke bijeenkomst saai zijn, was de opkomst zeer goed. Sint Sebastiaan is een hechte gemeenschap van gelijkgestemde mannen in het Oirschotse. 't Is altijd fijn tussen hen te vertoeven.

Deze jaarlijkse vergadering werd geopend door Hoofdman Theo van de Loo. Het sluiten zou door iemand anders geschieden, immers Theo had te kennen gegeven zich niet herkiesbaar te stellen. De clou van de avond was de verkiezing van de Hoofdman. Van de drie kandidaten had één de meeste kansen; dat was vooraf bekend. De tegenkandidaten drongen feitelijk niet naar de titel, maar het was een wens, dat er meerdere mogelijkheden moesten zijn. Toon van Overdijk zal zijn functie van Dekan gaan verwisselen voor Hoofdman. Met overweldigende meerderheid werd Toon namelijk gekozen. Uit de gildekamer werd wel geroepen "Kiele, kiele" (heerlijk die Nederlandse taal!), maar dat was een grapjas. Toon werd door Theo van de nodige attributen voorzien en door hem hartelijk gefeliciteerd. Volgens Theo zal het goed toeven zijn onder de staf van Toon van Overdijk en hij wenste hem veel succes toe. Toon is een echte doe-figuur en Sint Sebastiaan kan zich gelukkig prijzen met zulk een bestuurder. Theo dankte tenslotte iedereen voor zijn medewerking, speciaal Rentmeester Jan van der Schoot, voor zijn voortreffelijk werk als rechterhand. Toon van Overdijk zei zijn best te zullen doen en daarvan is heel de guld overtuigd. Toon kon enige tijd nadien zijn eerste zwaai met de voorzittershamer verrichten. Hij sloot de vergadering en daarmede opende hij... de gezellige kout aan de tapkast. Sint Sebastiaan: tóch aardig.

Theo van de Loo, Oirschot.

In memoriam.

Gilde van O.L. Vrouw en H. Willibrordus Wintelre
Eind februari deed **Harrie van der Heijden** mededeling aan het Kringbestuur, dat de medici bij hem een ongeneeslijke ziekte hadden vastgesteld.

Met verbazing konden wij Harrie begroeten op onze voorjaarsvergadering van 12 maart. Zijn aanwezigheid getuigde van een grote levensmoed. Tussen je Gildebroeders te zijn met de wetenschap dat dit wellicht de laatste ontmoeting zou zijn. Hij zegde mij toe, het draaiboek dat hij tijdens de Gildefeesten hanteert, nog geheel bij te werken. Ik heb toen aan hem beloofd dit boek bij hem te komen halen.

Op zaterdag 30 maart heeft hij het draaiboek in zijn rolstoel, want lopen was hem niet meer mogelijk, bij Jo v.d. Biggelaar gebracht.

Op dinsdag 2 april (3e Paasdag), tijdens de vergadering van het Federatiebestuur, overhandigde Jo mij het geheel bijgewerkte draaiboek, met de mededeling dat de gezondheidstoestand van Harrie snel achteruit ging.

Woensdagochtend te 9.15 uur belde ik de familie op om nog een afspraak te maken. Helaas was dat onmogelijk daar Harrie juist overleden was.

Harrie heeft ons, Gildezusters en broeders, 14 jaar meer dan 40 keer opgeroepen op te trekken naar het Huis des Heren of om voor te gaan in gebed bij de maaltijden. Hoe voortreffelijk wist hij ons te begeleiden en te informeren bij de opkomst op het toernooiveld. Tot het laatst toe was Harrie dienstbaar aan het Gilde.

Harrie v.d. Heijden

Nu is Harrie zelf opgeroepen door de Heer die hij zo gaarne en vol overtuiging diende in zijn niet af-

latende zorg voor mede-parochianen, zieken en Gildebroeders en zusters.

Moge hij nu rust vinden in het eeuwige Licht.

Moge hij rusten in vrede.

Namens alle Gildezusters en broeders van "Het Kwartier van Oirschot"

Jan B.M. Mes, voorzitter.

Gilde Sint Sebastiaan en Barbara Moergestel

Op 27 februari 1991 overleed de gildebrouder **Marinus Vugts**. Vele jaren was hij zilverdrager bij het Gilde. In 1986 werd hij onderscheiden door het Kringbestuur voor zijn 50-jarig lidmaatschap.

Hij overleed op 82-jarige leeftijd en werd door het bijna voltallige Gilde op 5 maart ten grave gedragen.

M. Vugts

G. Klessens

Gilde Sint Willibrordus Casteren

In de leeftijd van 87 jaar overleed op 5 maart 1991 de gildebrouder **Gijsbertus Klessens**. Hij was bijna 70 jaar lid van het Gilde Sint Willibrordus, waarbij hij tot tweemaal toe de koningstitel mocht voeren. Met hem ging een markante persoon van ons heen. Wij verliezen in hem een groot gildelid en bijzondere gildebrouder. Onder zeer grote belangstelling werd met gilde-eer afscheid van hem genomen.

Gilde Sint Joris Middelbeers

Op 11 maart 1991 overleed op 80-jarige leeftijd de ere-hoofdman **G. Nouwens**, hij werd op 15 maart met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gedragen. Gedurende 60 jaar is hij bestuurslid geweest. Reeds met zijn 16e jaar stak hij als aspirant-lid een draak als standaardrijder. Ook was hij 21 jaar bestuurslid bij de Verbroedering van de Kleine Kring.

Met hem is een goed gildebrouder ons ontvallen die veel voor het gilde heeft gedaan.

G. Nouwens

C. Tillieu

Gilde Sint Sebastiaan Lage Mierde

Met verslagenheid nemen wij op 21 maart 1991 kennis van het overlijden van de gilde-broeder **Cor Tillieu** in de leeftijd van 77 jaar.

We wisten dat Cor een ongelijke strijd met zijn ziekte voerde en dat wij hem zouden moeten afstaan. Cor was gedurende 24 jaar lid van het gilde en stond altijd klaar om te helpen waar dat nodig was.

Het gilde verliest aan hem een echte gildebroeder die onder zeer grote belangstelling op 25 maart met gilde-eer ten grave werd gedragen.

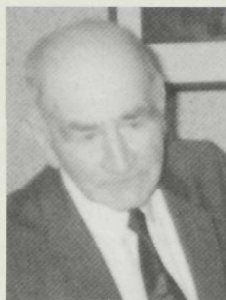
Gilde Sint Joris Middelbeers

Plotseling overleed op 28 maart 1991 de gildebroeder **Piet van Roover**. Piet was 49 jaar lid van Gilde Sint Joris en drager van een Kringonderscheiding. Hij was een zeer trouw lid en was op ieder gildefeest aanwezig.

Hij werd met gilde-eer begraven op de Tweede Paasdag.

Gilde Sint Lambertus Vessem

Op 15 april 1991 overleed vrij onverwachts op 69-jarige leeftijd de gildebroeder **Sjef Huijbers**.

Piet van Roover

Sjef Huijbers

Gedurende 38 jaren was hij lid van Gilde Sint Lambertus. Vanaf 1989 was hij in de Overheid als deken. Op 18 april is Sjef met gilde-eer naar zijn rustplaats gedragen.

Dat zij allen rusten in vrede!

Nieuws uit Kempenland

Algemene voorjaarsvergadering kring

In de goed bezette zaal van het gildehuis van het Sint-Jorisgilde Stratum aan de Boutenslaan te Eindhoven vond op 13 mei de Algemene Voorjaarsvergadering van Kring Kempenland plaats.

De voorzitter herdacht in een ogenblik van stilte de overleden gildebroeders J. Ligtfoot en J. van de Ven, beiden van het St. Catharina en Barbara-gilde Geldrop; Th. Versteegde, gildepastor St. Agatha Heeze; L. van Asten en H. van Asten, beide van het St. Jan Baptistgilde Leend; M. van Mol, St. Lambertusgilde Meerveldhoven; R. Strijbos, vaandrig St. Catharinagilde Strijp; ere-gildezuster W. Spoormakers-Kellenaers, St. Jorisgilde Hapert.

De exploitatie van gilden, middels buitensporige optredens georganiseerd door recreatieve impressariaten, baart de voorzitter zorgen. Hij dringt aan op uiterste zorgvuldigheid bij het ingaan op financieel-lucratieve aanbiedingen uit deze sektor. Zie hiervoor het artikel "Gilden te huur" van Henk Luiten in de algemene rubriek van deze uitgave.

Ten aanzien van de voortgang in het gilde-altaar project zijn binnen afzienbare tijd mededelingen te verwachten. De besprekingen om te komen tot een eigentijdse St. Joris-sculptuur van de kunstenaar Ru van Rossum lijken goed te verlopen.

Het jaarverslag van de penningmeester Nico Kee is goedgekeurd en de kascommissie heeft de boeken in orde bevonden, met de kanttekening dat het declaratiegebruik niet konsekwent is en aanleiding kan geven tot verwarring.

De volgens rooster aftredende bestuursleden, voorzitter Henk Luiten, Raadsheer Boogschieten Martien Bazelmans en Raadsheer Standaardrijden Jan Luyten zijn bij acclamatie herkozen.

Het voorstel om het reglement voor toekenning van kringonderscheidingen aan te vullen met een passage inzake toekenning aan gildezusters doet de emoties oplaaien. In 1979 is na uitgebreide discussies en raadplegingen door leden van de Algemene Vergadering een besluit genomen aangaande het gildelidmaatschap van vrouwen.

In een aantal met name genoemde gilden, waar de vrouw al een functie had, werd deze situatie gelegaliseerd; deze gildezusters worden geaccepteerd als volwaardige leden. De beperking tot deze gilden was bedoeld om de vrouw als lid in het gilde niet te stimuleren bij andere gilden. Met betrekking tot de wedstrijden bleef het verbod tot deelname op gildedagen door vrouwen aan wedstrijden in trommen, blazen, vendelen en schieten voor gildebroeders. Het kringbestuur wil nu met betrekking tot de toekenning van onderscheidingen de gildezusters van de toen genoemde 7 gilden wel zien als gelijkgerechtigde leden en die op deze basis dus in aanmerking laten komen voor toekenning. De meningen in de vergadering waren zeer verdeeld; de door het kringbestuur logisch gedachte konsekwentie van het besluit in 1979 werd door het merendeel der gilden niet gedeeld. Na stemming werd het voorstel teruggenomen voor verder beraad in het kringbestuur. Zal de vrouw in het gilde dan toch weer "opgerakeld" worden?

Sint-Jorisgilde Gestel

Vlechtwerksjerpen bijeen

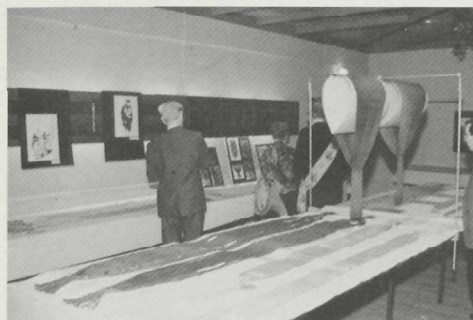
Op 21 april vierde het Sint-Jorisgilde Gestel het jaarlijkse patroonsfeest.

Bij gelegenheid daarvan werden vier gerestaureerde vlechtwerksjerpen aan het gilde overgedragen. Om elf uur werd in de Lambertuskerk de gebruikelijke gildemis opgedragen. Na de H. Mis werden de jubilarissen gehuldigd en enkele huishoudelijke punten afgewikkeld. Zaterdag al was in zaal "De Harmonie" aan de Hoogstraat alles in gereedheid gebracht voor de lezing en de tentoonstelling van alle tot nu toe bekende Noordbrabantse vlechtwerksjerpen. Om ongeveer kwart over één begon Mevrouw Coby Reijnders uit Heemskerk aan haar lezing over de sprangtechniek door de eeuwen in het algemeen en over de sprangsjerpen in het bijzonder. Ze voerde haar gehoor op vlotte wijze mee door de ontstaansgeschiedenis van de vlechtwerksjerpen. Met dia's verduidelijkte ze haar betoog. Na de lezing volgde de tentoonstelling, die behoorlijk goed bezocht werd, ook door veel gasten van buiten het gildewezen. Er waren enkele bezoekers speciaal uit Antwerpen gekomen om deze tentoonstelling te kunnen zien. Veel gildebroeders van de achttien bruikleengevende gilden toonden hun belangstelling. Elke sjerp werd nog eens door Mevrouw Reijnders bekeken. Aan de eigenaren werd advies over conservering en eventuele restauratie gegeven. Ze was opgetogen over de bijeengebrachte sjerpen. Het was een unieke gelegenheid om een en ander met elkaar te kunnen vergelijken. Het Sint-Jorisgilde Gestel heeft bij deze gelegenheid een boek uitgegeven onder de titel: "Vlechtwerksjerpen van de Noordbrabantse Schuttersgilden" (Zie daarover de Bibliografie in dit nummer).

De samenstellers van het boek v.j.n.r. E. Reker, C. Reijnders, J. Oomen, L. v.d. Sangen

Aan de hand daarvan werden alle 45 aanwezige sjerpen weer eens aan een nader onderzoek ontworpen. Tegelijkertijd gaven twee dames demonstraties van de sprangtechniek, zodat alle gildebroeders en zusters konden zien hoe indertijd deze bijzondere sjerpen zijn ontstaan. Het is jammer dat deze verborgen gildeschat slechts voor vier uur bijeen was. Desalniettemin was het een geslaagde middag, die zeker bijgedragen heeft aan de kennis over en daarmee het behoud van de vlechtwerksjerpen.

Een hoek van de tentoonstelling.

Sint-Jorisgilde Zesgehuchten

Onderscheidingen voor twee gildebroeders Sint-Jorisgilde Zesgehuchten

Tijdens de viering van Sint-Jorisdag op 28 april 1991 werden twee gildebroeders onderscheiden voor hun verdiensten voor het Gildewezen, en het Gilde Sint Joris Zesgehuchten in het bijzonder. De heer J. van Gog kreeg het Zilveren Schild van de Kring Kempenland opgespeld door de Heer H. Luiten, voorzitter van de Kring Kempenland, vanwege het feit, dat hij 40 jaar bij het Gilde Sint Joris is. Maar dat niet alleen, hij is gedurende al die tijd ook steeds de alfaris, dit is de standaard-ruiter, van het Gilde geweest en hij is dat nog steeds. Een unicum in de historie van ons gilde. Daarnaast had de Heer Van Gog zitting in de commissie standaard-rijden van de Bond van Schuttersgilden van de kring Kempenland. Ook maakt hij deel uit van het College van Overlieden van het Zesgehuchtense Gilde. De Heer Van Gog heeft in die 40 jaar een schadegeval gehad; zijn rijdier ging op de voorzijde van een Volkswagen Kever zitten. In die gehele periode van 40 jaar heeft hij drie viervoeters gehad bij Gilde-optredens; ook dat mag als een zeldzaamheid worden beschouwd. Zijn huidige paard, dat de naam Olga draagt is intussen 15 jaar oud. Van het Gilde van Zesgehuchten kreeg de Heer Van Gog een grote foto cadeau waarop hij als standaardruiter te paard in actie te zien is.

De Heer drs. A. Morren kreeg bij gelegenheid van zijn afscheid als hoofdman van het Gilde van Zesgehuchten het Gouden Schild van de Kring Kempenland opgespeld. Hij is twaalf en een half jaar hoofdman geweest en heeft leiding gegeven aan de organisatie van de kringgildedag 1983 op Zesgehuchten. Tevens is hij vanaf 1982 tot dit jaar plaatsvervangend Raadsheer geweest voor het district-oost van de Bond voor schuttersgilden Kring Kempenland. Ook is hij vanaf 1987 afgevaardigde naar de Federatie van Noord-Brabantse schuttersgilden geweest. Hij heeft medegewerkt aan de tot standkoming van de statuten zowel van het Gilde Sint Joris Zesgehuchten, alsook aan die van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Hij kreeg een foto aangeboden door het Gilde, waarop hij is te zien in vergadering bijeen met de overige leden van het college van overlieden. Het Gilde Sint Joris Zesgehuchten is trots zulke gildebroeders in hun midden te hebben.

De Heer Morren wordt in zijn functie van Hoofdman van het Gilde opgevolgd door de Heer Th. Stijntjes.

Georges Krekel, deken-schrijver.

Gilde Sint Joris Hapert

Patroonsviering en Koningschieten Gilde Sint Joris Hapert

Volgens zijn Statuten ging het Gilde Sint Joris Hapert op zaterdag 27 april 1991 over tot de viering van het patroonsfeest van hun schutspatroon, de H. Joris. Deze dag, welke dient tot de versteviging van de onderlinge vriendschap en broederschap, mag zeer geslaagd genoemd worden. Behalve de eigen gildebroeders en gildezusters, werden een aantal afvaardigingen genodigd van bevriende gilden. Tot deze genodigde ere-gasten behoorden de afvaardigingen van het Koninklijk St. Sebastiaansgilde Werchter, het Koninklijk St. Sebastiaansgilde Poppel, het Koninklijk St. Ambrosiusgilde Gierle, het St. Catharinagilde Moergestel, het St. Jorisgilde Hooge Mierde, en het Gilde van St. Willibrordus en O.L. Vrouwe Wintelre. Om 10.00 uur kwamen de gildebroeders en gildezusters met de genodigden samen in het Gildehuis "La Pie", waar na een welkomswoord de vernieuwde Reglementen van het Koningschieten en de Tradities omtrent het Koningschieten werden voorgelezen en vervolgens bekrachtigd door een handtekening te plaatsen onder deze reglementen door de Overheidspersonen van het Gilde Sint Joris Hapert in het Gildeboek.

Vervolgens trok het gehele gezelschap naar de schutsboom, welke voor deze gelegenheid was geplaatst op de Kasteelweide achter het gemeentehuis. Voor deelname aan het Koningschieten hadden zich een drietal kandidaten aangemeld, te weten J.C. Schilders, J.G.W.A. Vromans en de terugtrekkende Koning A.A. Scheers. Nadat Burgemeester Grem, Pastoor van Vroonhoven, Hoofdman van Olmen, Keizer F.M. van Rooij en de terugtrekkende Koning A.A. Scheers de vogel gevrijd hadden ontbrandde de strijd om het koningschap tussen de drie koningskandidaten. In totaal, met het vrijen van de vogel meegerekend, werden 48 schoten gelost, vooraleer de vogel naar beneden werd gehaald. Er werden zeven misers genoteerd.

Uiteindelijk wist de terugtrekkende Koning Antoon Scheers door een trefzeker schot het laatste stukje van de vogel naar beneden te halen.

Daar Antoon Scheers hiermede voor de derde achtereenvolgende keer de koningstitel behaalde, behaalde hij hiermede de Keizerstitel. Echter, daar het Gilde Sint Joris Hapert reeds een keizer kent sedert het jaar 1983, welke deze titel verworven heeft voor levenslang, zal Antoon Scheers pas tot Keizer van het Gilde Sint Joris Hapert kunnen worden geïnstalleerd zes weken na het overlijden van de huidige Keizer Frans van Rooij. En dit zal nog wel eens enige tijd kunnen gaan duren, daar de huidige keizer slechts 48 jaren oud is en de "wachterende-keizer" 46 jaren oud is. Overigens is het vermeldenswaardig dat beiden nog zwagers van elkaar zijn. Na dit bijzondere voorval in de geschiedenis van het Gilde Sint Joris Hapert, werd opnieuw een koningsvogel opgezet, en ontbrandde

opnieuw de strijd tussen de twee overgebleven kandidaten om de koningstitel, dit nadat wederom de vogel gevrijd was. In totaal werden, inbegrepen het vrijen van de vogel, 22 schoten gelost, alvorens het laatste stukje van de koningsvogel naar beneden werd gehaald. Helaas voor de 80-jarige Cees Schilders, wist Co Vromans dit laatste stuk van de koningsvogel af te schieten en verwierf hiermede de koningstitel. Vervolgens werd Co Vromans als de 39-ste Koning van het Gilde Sint Joris Hapert geïnstalleerd.

Met de nieuwe Koning in hun midden trokken de gildebroeders en gildezusters in optocht terug naar het gildehuis om de maaltijd te gebruiken.

Hierna volgde de inhuldiging van de nieuwe Koning en werd om 16.00 uur voor zijn woonhuis aan Koning Co Vromans een vendelhulde gebracht. Omstreeks kwart voor zeven in de avond trok het gilde met de genodigden naar de kerk voor het bijwonen van de Gildemis, welke eveneens werd opgeluisterd door het Nederlands Zingende Koor. Het koor werd begeleid aan het orgel door Koning Co Vromans. Van velen heeft men mogen vernemen, dat men de Gildemis heeft ervaren als een zeer stemmig en inspirerend gebeuren. Na afloop van de Gildemis werd de Eed van Trouw hernieuwd aan het Geestelijk en Wereldlijk Gezag ten overstaan van Pastoor van Vroonhoven en Burgemeester Grem. Hierna werd door een drietal vendeliërs van het Sint-Jorisgilde Bladel een vendelhulde gebracht.

De patroonsviering werd vervolgens afgesloten met een feestavond in Gildehuis "La Pie".

Hoofdman Johan van Olmen.

Sint-Catharinagilde Strijp

Op 17 februari werd het nieuwe vaandel van het Sint-Catharinagilde Strijp in de Eindhovense Sint Trudokerk ingezegend. Hieraan zijn 5 jaren voorafgegaan van fondsvorming middels een jaarlijkse oude-spielendag en het vervaardigen van een ontwerp. Voorzitter Van Hoek maakte een schets, gebaseerd op het vorige vaandel, die door Saskia Verschuren werd uitgewerkt.

De vervaardiging van het vaandel was in handen van mevrouw Roelofs uit Geldrop, die hoge eisen stelt aan het gebruikte materiaal. Het gehele ontwerp werd geborduurd op een zijden ondergrond met fijne katoengarens. In het midden van het doek staat de patrones afgebeeld met zwaard en perkamentrol, met op de achtergrond het gebroken rad. Het afgebroken deel fungeert als aureool. Links staat het wapen van Strijp en rechts symboliseren rood-witte kantelen de Brabantse kleuren. De wapens van Eindhoven en Nederland, zoals op het voorgaande vaandel zijn hier bewust niet meer aangebracht, sommigen ten spijt. Het Sint-Catharinagilde heeft jaren van inspanning beloond gezien met een mooie aanwinst.

Sint-Catharinagilde Woensel

Het Sint-Catharinagilde Woensel heeft een nieuwe koning. Op 28 april werd op het schietterrein van

het Martinusgilde Tongelre in De Bochten een spannende strijd gestreden die de koningstitel opleverde voor Peter Verheijen, tamboer van dit gilde. Het beraad onder de boom duurde helaas langer dan goed was voor de notabele en publieke belangstelling. De koningswijn, geserveerd in mooie gegraveerde gildeglazen, liet zich goed heffen voor de heildronk op de nieuwe koning.

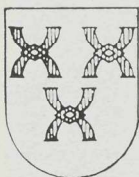
In memoriam

Het Sint-Catharinagilde Strijp verloor op 28 februari een legendarische vendelier, **Renier Strijbosch**, na

een gildebroederschap van 65 jaar. Renier is een van de groten onder de vendeliers, die het vendelen in de kring door zijn enthousiasme en vaardigheid tot bloei bracht. Hij ontwikkelde een slagenvolgorde in het vendelen, die nu nog door vele gilden uit de "Strijpse school" wordt gedraaid. Een blijvend hommage aan een man die het gildewezen in diepe vroomheid beleefde en als vaandrig zijn gilde waardig voorging.

Onder belangstelling van vele gildebroeders uit de kring is Renier op 4 maart te Breugel ten grave gedragen.

Hij ruste in vrede.

Nieuws uit Peelland

Algemene jaarvergadering te Lierop

De door St. Antonius Abt georganiseerde Algemene Jaarvergadering op zaterdag 16 februari mag zeer geslaagd worden genoemd. Deze vergadering begon met een Eucharistieviering in de Lieropse koepelkerk, opgeluisterd door het parochieel dames en heren kerkkoor. Celebrant pastoor van Asten mocht ondanks de gladheid vele gildebroeders en gildezusters hierin begroeten. Na deze viering bracht vendelier Harrie Berkers, van gilde St. Antonius Abt Lierop, namens alle aanwezige gildebroeders en gildezusters de "Hernieuwde Eed van Trouw" aan het kerkelijk gezag.

Na deze Eucharistieviering, welke was samengesteld door de werkgroep "Vrouw in 't Gilde" een druk bezochte kringjaarvergadering in zaal van Oosterhout. Waar na de gebruikelijke agendapunten zoals jaar- financieel- en kasverslag, de bestuursverkiezing werd gehouden. Harrie Bankers, Sint-Willibrordusgilde Bakel, en Jan Verheyen, Sint-Lambertusgilde Someren-Eind werden met algemene stemmen herkozen. Voor de vacature ontstaan door het zich niet meer herkiesbaar stellen van Huub Engelen, Sint-Jorisgilde Deurne, waren twee kandidaten n.l. Huub Manders, gilde St. Antonius Abt Deurne, en Kees Paaps, Sint-Catharinagilde Helmond. Huub Manders werd hiervan in het kringbestuur gekozen.

Na de vaststelling van het jaarprogramma 1991 en principe toestemming voor deelname aan een gildedag in Driebergen in 1992 werden de verslagen van de gildefeesten in Lierop en Deurne behandeld en goedgekeurd.

Hierna besloot de voorzitter van Kring Peelland, Ferd van Thiel na dankzegging aan gilde St. Antonius Abt Lierop voor de voortreffelijke organisatie van deze dag, zoals hij deze vergadering was begonnen, met een christelijke groet.

Deze kringvergadering werd besloten, op traditionele wijze, met een Brabantse koffietafel.

Huub H.F. van den Eikhof

Peellandse gilden schieten ruim f 1450,- bijeen voor het zorgkind

In Someren-Eind werden op zondag 5 mei 1991 op het schietterrein van het gilde St. Lambertus de jaarlijkse schietwedstrijden ten bate van de Oudervereniging voor het Zorgkind afd. Asten-Someren gehouden.

Deze wedstrijden werden georganiseerd door de gilden St. Lambertus en St. Joris uit Someren-Eind en Someren, St. Antonius Abt en O.L. Vrouw van de Zeven Weeën uit Lierop en het Sint-Jorisgilde uit Asten.

Mede door het goede weer waren een 50-tal schutters en schutsters komen opdagen. Zij zorgden er voor dat het organiserende gilde St. Lambertus een mooi bedrag kon overmaken aan het bestuur van bovengenoemde Oudervereniging.

Om 15.00 uur werd er even gepauzeerd om de voorzitter van de Oudervereniging, de heer Aarts, de gelegenheid te geven deze schietwedstrijd officieel te openen.

Voor de tiende maal tekenden de vijf gilden voor een perfecte organisatie.

Het puistschieten leverde een record aantal inschrijvingen op n.l. 1300 deelnemers kwamen zich aanmelden.

Na afloop kon de voorzitter van de schietcommissie, de heer Remy Lammers, bekend maken dat een bedrag van f 1450,- het resultaat was.

Hierna volgde de prijsuitreiking van prachtige vleespakketten.

De voorzitter van de Oudervereniging bedankte op zijn beurt de deelnemers voor de sportieve strijd.

Uitslag: Kampioen Jan Verheijen Someren-Eind
Ere Kampioen Th. Schepers Lierop
Vrije hand T. van Keulen Someren-Eind
Ouderen boven 60 jaar S. Sluisdam Geldrop
Personeel Th. Knapen Someren-Eind

10 Jaar heropleving te Lieshout

In januari 1991 was het 10 jaar geleden dat het Sint-Servatiusgilde te Lieshout na lange tijd gesluimerd te hebben weer ontwaakte.

Het Gilde was van mening dat deze verjaardag niet ongemerkt voorbij mocht gaan en organiseerde op 5 en 6 januari een tentoonstelling in het Gildehuis Hotel Brox.

De festiviteiten begonnen zaterdag om 19.00 uur met een H. Mis in de Sint-Servaaskerk, waarna om 20.00 uur, in aanwezigheid van veel belangstellenden de tentoonstelling officieel geopend werd door de burgemeester van Lieshout P.A.C. van Hout, bevoorrecht lid van het Gilde.

Na de opening werden een aantal mooie kado's aangeboden, zoals een schilderij van de kunstenaar T. v.d. Baar uit Lieshout en een herinneringsschild van het Gildehuis. De Koning, Mari Berkvens, koos deze feestelijke avond voor de aanbieder van zijn koningsschild dat veel bewondering oogstte door de afwijkende, eigentijdse vormgeving.

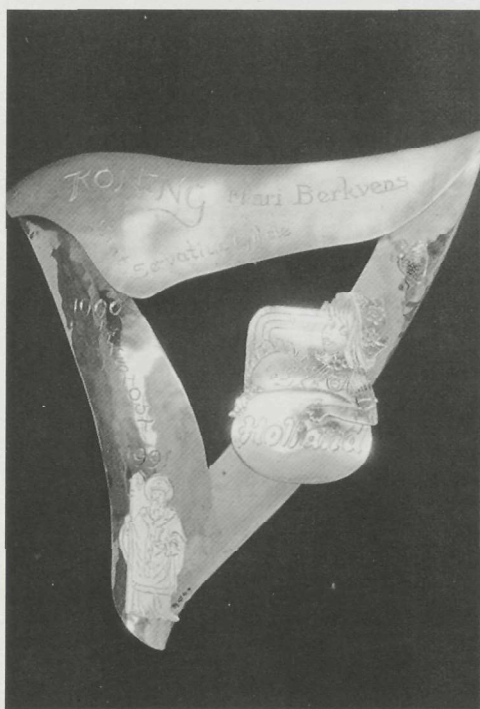

Foto M. van Santvoord, Mierlo

De grootste verrassing kreeg de hoofdman, Toon Gevers, toen hem door de gildebroeders een fraaie hoofdmansstok werd overhandigd. Tijdens de openingsavond werd ook het boekje "Het Gildeleven in Kranteberichten" ten doop gehouden, een gezamenlijke uitgave van het Sint-Servatiusgilde en de Heemkundekring „t Hof van Liessent". Dit boekje is voor belangstellenden nog verkrijgbaar.

Ter gelegenheid van de verjaardag werd in samenwerking met de basisscholen een crea-wedstrijd georganiseerd, waarin de leerlingen hun visie konden geven op het gildewezen. Er was een groot aantal inzendingen waarvan een aantal inderdaad

heel verrassend en creatief waren. De prijswinnaars konden op zondagmiddag hun zeer verdiende prijzen in ontvangst nemen.

De belangstelling voor de tentoonstelling was groot, zeker ook van mensen buiten het gildewezen, die een goed overzicht kregen van wat het Sint-Servatiusgilde in de afgelopen 10 jaren heeft opgebouwd.

Het Gilde kijkt terug op een zeer geslaagde verjaardag en ziet vol vertrouwen een toekomst tegemoet waarin het Gilde leeft en bloeit.

Hoofdmansstok

Foto M. van Santvoord, Mierlo

Gilde Sint Antonius en Sebastiaan Gemert

Koninklijk zilver voor Jan van den Berg

Jan van den Berg werd op 29 april onderscheiden met de zilveren eremedaille van de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Mr. J. van Maasakkers reikte deze onderscheiding uit tijdens een bijzondere bijeenkomst, welke het gilde had belegd in het gildehuis.

Jan van den Berg werd in 1947 tot nieuwe deken van het gilde gekozen en in 1950 tot luitenant benoemd. In 1960 volgde zijn benoeming tot kapitein. Deze functie oefent hij vanaf die tijd uit.

In zijn kapiteinsperiode hield hij het gilde overeind, ook toen deelname aan activiteiten gering was. Zelfs was hij bereid eigen geldmiddelen in het gilde te investeren, toen de bodem van de gildeschatkist een groot gat te zien gaf. Dat is later gelukkig weer recht getrokken. Hij behoeftte het gilde voor een "slaapperiode", zodat bewijsbaar de activiteiten sinds 1810 onafgebroken zijn doorgegaan.

In zijn kapiteinsperiode werd het gildebroederschap voor gehuwde mannen opengesteld en werd democratischer geregeerd door de instelling van een bestuur, echter met behoud van de functies van de kapitein.

Sinds de zestiger jaren maakt het gilde een bloei door, welke nog steeds doorgaat.

De trouw van de kapitein is spreekwoordelijk, want vele jaren won hij de "blauwe" wimpel voor vergaderbezoek en aanwezigheid bij activiteiten. Als hij al eens ontbreekt, dan wordt direct al aan een ernstige ziekte gedacht.

Jan van den Berg had het gilde zelf bijeengeroepen voor deze activiteit, maar het gilde trok als afleidingsmanoeuvre eerst op naar het woonhuis van de burgemeester om hem voor de plechtigheid af te halen. Eerst toen hij de gildezaal binnenkwam en het applaus van zijn familie opsteeg, kreeg hij in de gaten, dat er iets georganiseerd was buiten hem om. De verrassing was even groot als zijn verdienste voor de "Grün Skut".

Kringvoorzitter Ferd van Thiel feliciteerde de onderscheiden kapitein, evenals voorzitter Jan Penninx dat deed namens het gilde.

Uiteraard werd de kapitein met een vendelgroet geëerd.

Lau Huijbers

Een feestelijke Sint-Antonius-viering te Gemert

Bij de Grün Skut in Gemert wordt uitgebreid aandacht geschonken aan de patroonsviering. Je zou kunnen zeggen, dat het een feest is met een vigilie en een octaaf.

Op Driekoningenavond worden de festiviteiten voorbereid tijdens de zgn. comparitie, een statutair voorgeschreven vergadering in het gildehuis voor alle gildebroeders en -zusters. Daar wordt vastgesteld waar de optrektag, dat is de officiële vierdag in Gemert, wordt aangezegd door de tamboers en ook welke gildebroeders in welke wijk van Gemert de leden gaan uitnodigen. Die "verzijktag" was dit jaar 12 januari.

Op Sint-Antoniusdag - 17 januari - trok het gilde op in het kerkdorp Mortel naar de kerk, welke aan de patroonheilige is toegewijd. Deze dag kreeg een extra feestelijk tintje omdat eredeken Antoon Jaspers zijn 80e verjaardag vierde.

Op "belvaan"avond - 18 januari - werd de buil van het gilde gevuld met contributieopbrengst, giften, abonnementen gildetrom en schutsgelag.

"Belvaan" betekent "de buil vullen" en voor de gildebroeders het ingaan van de optrektag zonder schuld aan het gilde.

De hoogste feestdag in rij is de optrektag in Gemert. Deze begint met het kapiteinsontbijt bij Jan van den Berg in Esdonk, de gildemis in de parochiekerk met het hernieuwen van de eed van trouw aan het burgerlijk gezag, de vendelgroeten aan kerkelijke en burgerlijke overheid. Daarbij wordt dan ook het jaarverslag van het afgelopen jaar uitgereikt.

Dit jaar kwam er een extra-vendelgroet bij voor de jubilarissen, t.w. Jan van den Elsen 60 jaar en Peter Goossens 50 jaar lid. Zij werden na de besloten vergadering ook gehuldigd.

Bijzonder aan de besloten vergadering was de keuze van de jaarlijkse nieuwe deken. Gekozen werd Leo van den Elsen, jongste zoon van de 60-jarige jubilaris, die buiten de voorbereiding van deze keuze was gehouden en wiens verrassing zeer groot was.

Na een vendelgroet aan de beide eredeken van het gilde werd Leo van den Elsen als nieuwe deken van het gilde geïnstalleerd en door het gilde van zijn woonhuis in Handel naar het gildehuis in Gemert - 4,5 km - begeleid, waar de maaltijd werd genuttigd en de avond in een feestelijke stemming werd doorgebracht, tesamen met de gasten, die gilde, jubilarissen en nieuwe deken kwamen feliciteren.

De viering werd besloten - dat is het octaaf - met een offermis in de kerk, uitvloeisel van een fundatie aan het gilde in 1810.

Lau Huijbers

Gilde St. Antonius Abt Lierop

Gilde St. Antonius Abt schenkt Lieropse parochiegemeenschap kapel

In een vorige editie van de gildetrom hebben wij een mededeling doen uitgaan dat gilde St. Antonius Abt een vergevorderd plan had tot oprichting van een kapel. Het is niet bij een plan gebleven.

Het is zo goed als zeker dat wij in 1992, bij gelegenheid van het honderd-jarig bestaan van de Lieropse koepelkerk, deze kapel aan de Lieropse parochiegemeenschap kunnen aanbieden.

Het plan is een kapel te bouwen ter ere van onze patroonheilige, St. Antonius Abt.

Deze kapel zou gebouwd kunnen worden in een nu lege ruimte van de Lieropse koepelkerk. Deze ruimte kan zo verbouwd worden dat, wanneer de kerk gesloten is, men er toch kan binnengaan.

In 1992 wordt het honderdjarig bestaan van de koepelkerk herdacht. Bij die gelegenheid willen wij de kapel aanbieden. Daarmee zal dan een traditie in ere worden hersteld. Eeuwen geleden was het namelijk gebruikelijk dat een gilde bij een kerkelijk jubileum een feestgeschenk aanbood.

Een ander voor ons gilde belangrijke reden is dankbaarheid aan de Lieropse bevolking voor de steun die wij als gilde mochten ontvangen tijdens onze oudijzer- en bloemenactie voor de laatste vijf jaar. Mede daardoor konden onze gildebroeders in nieuwe uniformen worden gestoken, nieuwe vendels worden aangeschaft, een zeer geslaagd kringgildefeest 1990 organiseren en veel andere activiteiten op touw zetten. Binnen niet al te lange tijd willen wij met de bouw en de inrichting van de kapel beginnen. Een St. Antonius Abt beeld zal er uiteraard ook komen. De speciaal voor de realisatie van deze activiteit opgerichte commissie heeft het oog laten vallen op een zeer oud en waardevol exemplaar.

De bouw en totstandkoming van deze kapel gaat geheel in overleg met het kerkbestuur dat drie personen aan onze commissie heeft toegevoegd.

2e deken-schrijver
Huub H.F. van den Eikhof.

In Memoriam

Sint-Hubertusgilde Liessel

Op 3 mei overleed plotseling onze gildebroeder **Harry Hikspoors**. Harry was een actieve gildebroeder en 24 jaar lid van ons gilde. Harry was bij elke activiteit van het gilde aanwezig. Het Sint-Hubertusgilde heeft op 7 mei met gilde-eer afscheid van hem genomen.

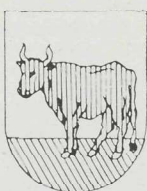
Wij wensen de kinderen veel sterkte toe dit grote verlies te dragen.

St.-Jorisgilde Deurne

Op 6 maart overleed onze ere-deken **Hendrik Linders** in de leeftijd van 81 jaar. Hij was vanaf 1935 lid van het gilde. Met gilde-eer hebben we hem ten grave gedragen. Dat hij moge rusten in vrede.

Harry Hikspoors

Baardwijk.

Het gilde **St. Ambrosius** vierde op 5 mei zijn 200-jarig bestaan. Het gilde functioneert vaak in besloten kring, daarom dit kleine regio-gildefeest in de gemeenschap van Waalwijk.

Het gilde is veel ouder dan 1791, doch in een kaart van 1794 wordt daarin al eerder bekendheid aan gegeven. De zilveren ring bij het koningszilver "die ou scut van bardwick" dateert van 1578. De oprichting is vermoedelijk van voor 1482. Het gilde zet dus met recht een oude traditie voort.

De schietwedstrijden met de kruisboog namen een aanzienlijk gedeelte van de gildedag van Sint-Ambrosius Baardwijk in beslag

Al vroeg werden de deelnemende gilden in de feesttent ontvangen om naar de gildemis te gaan welke werd opgedragen door Pastoor van Zutphen - Gildeheer. In de feesttent werden de gildebroeders ontvangen en werd de erewijn van de gemeente Waalwijk aangeboden, waaronder de nodige toespraken.

De optocht trok door een deel van Baardwijk. Bij

Nieuws uit Maasland

aankomst op het terrein werden allen hartelijk welkom geheten door burgemeester Van Schaik, de vice voorz. van Kring Maasland J. Toorians, en de hoofdman van het gilde Henk Pullens. De massale vendelgroet werd gebracht en na de afmars werd het eerste schot met de kruisboog gelost door de burgemeester en de gildeheer, en het (raak)schot van de eigen koning.

De uitslag van de kruisboogschietwedstrijd was: Koningskruis: Jan Klerx Drunen St. Hubertus; Korps 1 St. Joris Nieuwkuijk, 2 St. Ambrosius Haarsteeg, 3 Onze Lieve Vrouwe-schuts Elshout. De Viertallen: 1 St. Ambrosius Haarsteeg, 2 Nieuwkuijk en 3 St. Jan Kaatsheuvel.

Personen: 1 Fr. Mommersteeg Haarsteeg, 2 Van Bokhoven Haarsteeg, 3 J. Beerens Kaatsheuvel. Kampioen werd Jan Verschure Kaatsheuvel.

Al bij al een vlekkeloos verlopen tweede eeuwfeest van St. Ambrosius.

Dinther.

Sint-Barbaragilde hield op 9 maart een contactdag. Deze werd bijgewoond door 74 gildebroeders met genodigden in de gildekamer. Veel voordrachten liederen werden door de leden zelf gemaakt. Het ging om de Janus Eversprijs. (Destijds een echt gilde-verhalenschrijver.) De spits werd afgebeten door 14 schutters van het gilde. Jan van den Broek bracht als vaandrig een persiflage op de nieuwe paraplu's. De derde deelnemer liet iedereen verstomd staan van haar kunde en won de Evers-prijs. Tiny van Rooij, Ad. v. Zutphen en Toon Habraken deden het zeer verdienstelijk. Henk Habraken deed buiten mededinging mee, want wat hij doet of brengt valt altijd in smaak. Later werden vele meezingliedjes gebracht door een klein bandje. Het was een zeer gezellige avond die de sfeer van St. Barbara kenmerkt.

Veghel

Bij Sint-Barbaragilde werden op 29 oktober 1990 twee aspirantgildebroeders aangenomen: John Rams en René Verbruggen.

Staande deken Jan Driessen maakte melding van

zijn aftreden, wegens zijn 70ste verjaardag. In die vergadering heeft het gilde de eerste staande deken Jan Driessen, na de herleving van het gilde op 22 jan. 1980, hulde gebracht. Hij was de initiatiefnemer daartoe. Hem werd een ere-schild en een oorkonde aangeboden. Als zijn opvolger werd door de vergadering benoemd de Over-deken Cor van Schie, die al meer optrad als waarnemend Staande Deken.

Jan Driessen is op zijn 70ste verjaardag op 29 maart voor zijn vele verdiensten benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. Burgemeester Keijzer reikte hem deze versierselen over.

Jan Driessen (R) hangt de nieuwe staande deken - Cor van Schie - zijn schild om.

Kaatsheuvel

Minder goed nieuws van Gilde St. Jan, want op 12 maart overleed na een langdurige ziekte op 62-jarige leeftijd **Theo Sperber**. Hij was gildebroeder vanaf 1946 en sedert 1958 had hij de titel van keizer op zijn naam. Zo lang zijn ziekte het heeft toegelaten was hij een trouw lid, en in 1987 heeft hij in het gilde het feest van zijn 40-jarig lidmaatschap gevierd. Hij kreeg toen de kringonderscheiding van Maasland.

Op 16 maart is hij met gilde-eer ten grave gedragen.

Theo Sperber

Piet v. Nieuwstad

Met onsteltnis vernam het gilde dat na een korte

ziekte **Piet van Nieuwstad** op 12 maart op 78-jarige leeftijd is overleden. Piet was lid vanaf 1957 en maakte zich de laatste jaren zorg omtrent het gilde met name over de schietaccommodatie.

Als deken-rentmeester heeft hij zich zeer verdienstelijk gemaakt en deze taak met de grootst mogelijke zorg vervuld. Hij heeft een perfectie nagestreefd in zijn bestuursfuncties en was steeds ver in de vooruitgang.

Op 18 maart werd hij met gilde-eer begraven.

Dat beiden rusten in vrede.

Het gilde heeft deelgenomen aan het regiofeest te Baardwijk. Zie aldaar.

Berlicum

Sint-Jorisgilde hield op 21 april zijn drie-jaarlijks koningschieten. De dag begon met een gildemis voor de leden en overleden gildeleden. Na de Mis naar het gildehuis voor koffietafel. Het brandewijntje met suiker stond er klaar. Hierna werd in optocht de oude koning Fiolet opgehaald net als burgemeester Van Hommelen en gildeheer pastoor Pulles. De schutsboom werd "gevierd" en het zilver werd aan de boom gehangen - koningloos tijdperk -, Peter van Breugel schoot met het 138ste schot zich tot koning. Peter beloofde een waardig koning te zijn en hem werd het koningszilver omgehangen. Hierna volgde handwassing en overschrijding van het vaandel waarna hij een vendelgroet in ontvangst mocht nemen. De dag werd in het gildehuis gezellig besloten.

Op 25 april overleed in Den Bosch in het ziekenhuis oud-koning **Ad Vorstenbosch**. Hij is op 45-jarige leeftijd zijn gezin en het gilde - op menselijke wijze gesproken - te vroeg ontvallen. In hart en nieren was hij gildebroeder en niets was hem in de 37 jaar dat hij lid was te veel. Op zijn gedachtenis prentje staat: Hij zei altijd

"Neem de mensen zoals ze zijn", dat heb ik toch geleerd, "in elk mens zit iets goeds en dan er dat uit te halen is een kunst". Een waarheid voor elke gildebroeder!

Een voorbeeldig gildebroeder ging heen en zal steeds in herinnering blijven bij dit gilde. Hij ruste in vrede.

Heeswijk

Op zondag 28 april overleed bij het Gilde St. Willibrordus **Gerard Sigmans**. Een behulpzaam gildebroeder ging heen. Zijn laatste werk was het werk aan de grote kringdag 1988. Grard werd 65 jaar. Drie jaar geleden werd Grard ziek toen het gilde zou vertrekken naar O.L. Vrouw te Handel. Hij moest naar het ziekenhuis. Hij mocht ook nog Lourdes bezoeken. Thuis hield hij

zich bijzonder goed en steeds zei hij: als het maar niet slechter wordt.

Bij de begrafenis op 2 mei waren vele gildebroeders van De Hoge Schuts aanwezig, want hij had veel voor anderen betekend. Met gilde-eer en vendelgroet werd afscheid van hem genomen. Dat hij rust mag vinden "in het nieuwe leven".

Loon op Zand

St. Ambrosius heeft op Witte Donderdagavond 28 maart de H. Mis begeleid met omgang door de kerk om Het Allerheiligste op het rustaltaar te plaatsen en daar de "wacht" te houden. Ook **St. Hubertus** was daarbij aanwezig.

Samen vergaderden de gilden omtrent de aanstaande Gildedag voor 1993 in Loon op Zand. Nadere berichten volgen.

Tweede Paasdag, 1 april, had op het schietcomplex In de Beijentuijnen het paaseieren verschietsen en paaseieren zoeken voor de jeugd plaats. Het zomerseizoen voor het schieten is begonnen. De wintercompetitieprijsen werden uitgereikt. De competitie jeu de boules is begonnen.

Op 7 april bezochten de schutters van St. Ambrosius hun vrienden in Ingelmunster (B) Les Brigands.

10 April ledenvergadering gehouden: programma 1991 en bespreking gildefeest a.s. 1993.

30 April - koninginnedag 1991 - De beide gilden waren present bij de begroeting van de burgemeester op het Oranjeplein. Bij de vlaghijsing werd de vendelgroet gebracht. Op het schietterrein kon worden gebouled en geschoten (helaas slecht weer). Om de "Burgerkoning" werd geschoten door iedereen. Het Gemeentebestuur was even aanwezig en schoot dus mee. Burgerkoning werd uiteindelijk Gerard de Jong (van St. Jan Kaatsheuvel). Hij kreeg de koningsplakket overhandigd.

Op 9 mei werd deelgenomen aan de H. Mis in St. Jan Den Bosch te ere van O.L. Vr. in de meimaand. 11 mei kermiszaterdag het hoogtepunt! Koning-schieten bij gilde **St. Ambrosius**. De oude koning Jac. Smit werd bij de Hoofdman J. v. Riel aan huis opgehaald in optocht in vol ornaat, begeleid door het gilde St. Hubertus. Zo terug naar de schutswei voor het kasteel (traditioneel gebruik). Daar aangekomen werd rond de schutsboom getrokken waarna de houten vogel werd geplaatst.

Inmiddels waren 8 leden van het Gilde **St. Ambrosius van Gierle** uit België gearriveerd en hartelijk verwelkomd, waarmee dit gilde relaties onderhoudt. De Boom werd "gevreijd" door Jhr. Charles Verheijen (Zeist), Hr. Mikkers namens de burgemeester, de pastoor en de hoofdman. Het gildesilber was inmiddels aan de boom opgehangen, en na loting kon de verschietsing op de vogel met de handboog beginnen. Traditioneel waren er weer twee vleugelprijsen. De eerste vleugel viel bij het 66ste schot en de horloge van de Hoofdman was voor Adry Toorians. De tweede vleugel viel voor P. Schoenmakers bij het 74ste schot en tenslotte de koning, die bij het 180ste schot de vogel naar beneden haalde. Het werd Harry Basters die de 33ste koning van het gilde werd. Het werd een feest!

Na de toespraak van de Hoofdman en gildeberaad werd de nieuwe koning ingehuldigd door de handen te wassen en door over het vaandel te mogen gaan. Koninklijk voorrecht! Het silber was omgehangen. Vandaar naar pastoor G. Stegeman om het nieuws te melden, die daar een wijntje aan de leden aanbood! Het koningsbier werd in gildezaal

Vermeulen gedronken en later werd het feest voortgezet in de Beijentuijnen. Het was grandioos. Harry is er trots op koning te kunnen zijn voor de komende vier jaren. Veel Sukses! Proficiat!

Een minder goede tijding op die dag was het overlijden van de ere-deken van het gilde oud-burgemeester **F. Fievez** te Kaatsheuvel. Op dezelfde dag van het koningschieten werd dit bericht ontvangen. Enige ogenblikken stilte werden in acht genomen.

De uitvaart met gilde-eer is dinsdag 14 mei. Ook dit was een bijzondere viering. (We komen in het volgende nummer hier uitvoerig op terug.)

Loon op Zand

We hebben vernomen dat Hoofdman van **St. Hubertus** in Utrecht de eer is te beurt gevallen, dat Mevr. Vos van Gortel (Burgemeester) hem de koninklijke onderscheiding als Ridder in de Orde van Oranje-Nassau opspelde op 29 april. Hij heeft veel verdiensten voor het onderwijs en daarbuiten.

J. Hornman Loon op Zand. Ridder in de Orde van Oranje Nassau

Thans woont hij in Elshout. Jan begon in het onderwijs in 1960 en in 1969 nam hij afscheid als directeur van de Kath. Middelbare Technische school te Utrecht. Jan was de initiator van de Stichting Voortgezet Middelbaar Beroepsonderwijs te Utrecht. Als geboren Loonopzander is hij naar zijn geboortestreek teruggekeerd en heeft nu ambitie in het

hoofdmanschap van het Sint-Hubertus gilde van Loon op Zand.

Elshout

Het Gilde - **De Onze Lieve Vrouwe Schuts** - van Elshout is tijdens de meimaand zeer nauw betrokken bij de viering van de H.H. Missen en processie in het bedevaarts-dorp. Het is behulpzaam in de kerk en bij de kapel. Het neemt de leiding bij de processie op de laatste dag van de meimaand.

Op 17 april werd een presentatie en vendelgroet gebracht in Heusden voor een hoge delegatie w.o. de Commissaris der Koningin de Heer Houben.

Op 4 mei herdenking oorlogsslachtoffers met Kerkelijke Fanfare Elshout.

5 Mei deelname aan regio-gildefeest te Baardwijk. Herinneringsschild ontvangen.

Op kermisdag 30 april koningschieten van de schuts. Bij het 286e schot met het geweer werd Jan Smits uit Elshout de nieuwe koning.

Koning Jan Smits, Elshout

Jeugdkoning werd Jurgen Klerks met het 242e schot.

Er was feestvreugde op deze koninginndag 30 april. Naast het koningschieten was er daags tevoren de uitreiking van de koninklijke onderscheiding aan gildebroeder **Jan Geelen**.

De feestdag begon met een gildemis, dit keer in een bijzonder accent omdat de beschermheer der schuts, Mr. Stieger, de gerestaureerde engelen tijdens de dienst aan het kerkbestuur aanbood. Het restaureren der engelen was destijds een initiatief van de O.L. Vr. Schuts en van de Fanfare, dat nu feestelijk werd aanvaard.

Drunen

Voor de gemeente Drunen is de koninginndag niet zomaar voorbijgegaan, want er zijn onderscheidingen gevallen en liefst drie tegelijk in de gilden.

Jan van Helvoort Ere-hoofdman van St. Hubertus Drunen, de mede-oprichter van dit gilde in 1955, kreeg de eremedaille in zilver der Orde van Oranje Nassau. Hij werd in 1959 de eerste koning na de heropricting en was tweede hoofdman tot 1980.

In 1981 gekozen tot eerste hoofdman. Voor de tweede keer werd hij in 1987 weer koning. Inmiddels draagt hij de naam van ere-hoofdman. Jan heeft ook zijn verdiensten in het Kringbestuur van Maasland.

Jan van Helvoort

Jan Klerks

Gemeente Waalwijk kon in verband met het langdurig dienstverband en de vele maatschappelijke verdiensten **Jan Klerks** door Burgemeester Breedveld van Drunen de Zilveren eremedaille van de Orde van Oranje Nassau opspelden. In Waalwijk werd hij in 1961 benoemd tot chauffeur 1ste klas, vervolgens werd hij monteur en voorman/monteur. Hij was kader lid Abva-Kabo afd. Drunen; lid EHBO en Rode kruis. Hij is ook een zeer actief lid van het Gilde St. Hubertus en heeft daar ook bestuursfuncties vervuld.

Nistelrode

Het gilde St. Antonius Abt - St. Catharina installeerde gildebroeders en gildezusters.

Op woensdag 8 mei tijdens de plechtige H. Mis ter ere van Hemelvaart, werden de gildebroeders/zusters officieel geïnstalleerd.

Naast de 47 leden van het St. Antonius Abt - St. Catharinagilde uit Nistelrode, waren het gilde St. Antonius Abt uit Vorstenbosch, het Sint-Lambertusgilde uit Huisseling, de Hoofdman en Deken Schrijver van Kring Maasland en de Hoofdman van de Hoge Schuts en het Gemeentebestuur van Nistelrode aanwezig.

Tijdens zijn predikatie zei pastoor Groothuyse van Nistelrode:

"trots te zijn dat er na 135 jaren weer een Gilde in zijn parochie was. 135 Jaar geleden was het de pastoor die het gilde ter ziele liet gaan."

Hoofdman H. Eijkemans van Kring Maasland sprak dank- en felicitatiewoorden, alvorens hij de gildebroeders/zusters installeerde. Als hoofdzaak noemde hij de zaken van broederschap, vriendschap, trouw en solidariteit. Begrippen zonder welke een gilde niet kan bestaan.

Pastoor Groothuyse zegende de Gilde-attributen, die hierna werden uitgereikt.

Namens het Wereldlijk gezag reikte Burgemeester Mr. A. Grosel de insignes uit.

Het geheel stond onder leiding van Hoofdman Jan van Grunsven van het gilde St. Antonius Abt te Vorstenbosch.

Na deze plechtige H. Mis en installatie trokken allen naar het Gildehuis "Brouwershoeve".

Onder het genot van een kop koffie en een gebakje met de garnering "het rad van St. Catharina", sprak Hoofdman Ton Vorstenbosch zijn dank uit aan allen die het mogelijk gemaakt hebben tot het

welslagen van deze dag. In het bijzonder aan Hoofdman Jan van Grunsven uit Vorstenbosch, H. van Leeuwen uit Huisseling en Fred v.d. Berg uit Heeswijk-Dinther.

Allen kregen een blijvende herinnering voor hun eigen gilde, de dames werden verrast met een boeket bloemen.

Namens het Gemeentebestuur bood Burgemeester Mr. A Gresel een Koningsbeker aan.

"Wij als Gemeentebestuur zijn blij een gilde in Nistelrode te hebben en zullen alles in het werk

stellen om op 15 september een geslaagde Kringdag te organiseren".

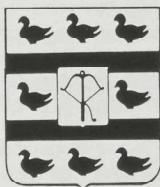
Onder het genot van een drankje werden nog vele dankwoorden gesproken en de hoop uitgesproken dat zowel de Kring als de Federatie zich sterk maken voor meer gildezusters in ons gildewezen.

Gilde St. Antonius Abt - St. Catharina proficiat!

Correspondent-Redactie Kring Maasland.
Jan Toorians.

H. Eijkemans installeert de gildebroeders

Kring Land van Cuijk

Huldiging jubilarissen van het Sint-Nicolaasgilde van Haps

Op 8 maart vond tijdens een daartoe georganiseerde feestavond de huldiging plaats van 20 jubilarissen, die minimaal 25 jaar lid waren van het Hapse Sint-Nicolaasgilde.

De zaal van het gildehuis "De Posthoorn" aan de Kerkstraat is prachtig versierd met onder andere de vendels van het gilde, junioren- en senioren-

leden, terwijl het gildevaandel en het gildezilver op het podium zijn uitgesteld. Ook het vaandel van voor 1960 is nog aanwezig.

Nadat iedereen voorzien is van koffie met vlaai opent voorzitter M. Mooren de avond met: "Lang gewacht, nooit gedacht, stil gezweven, toch gekregen," want twee jaren geleden had deze avond al plaats kunnen vinden.

"Nu hebben we doorgezet en gesteld dat dit gebeuren nog voor Pasen moest plaats vinden.

Daarom ben ik blij dat in zo'n groten getale aan de uitnodiging gevolg is gegeven. Vooral de dames, die anders niet bij ons gildegebeuren aanwezig zijn, hartelijk welkom".

Dan herdenkt de voorzitter in het bijzonder een van de jubilarissen die deze avond helaas niet meer heeft kunnen meemaken. Toon Konings, die vanaf 1965 tot 1990 secretaris-penningmeester van het gilde is geweest, en veel voorbereidend werk heeft gedaan voor het welslagen van deze avond. Als dank voor het vele werk, wat hij gedurende die vijf en twintig jaren heeft gedaan en voor wat hij voor het gilde heeft betekend krijgen zijn broer en zus een fraai tinnen bord aangeboden dat hen vanwege hun afwezigheid door de voorzitter en zijn echtgenote zal worden uitgereikt.

De voorzitter vraagt nu alle jubilarissen naar voren te komen -onder hen de bijna 94-jarige Martien Cornelissen- om zich te groeperen op het podium, waarna de groepsfoto wordt genomen.

Vijf tamboers die plotseling door de openzwaaiende deuren, van achter uit de zaal, met slaande trom tot voor het podium opkomen, brengen de jubilarissen een trommelhulde en een solo-optreden van Toon Janssen -uitkomende in de ereafdeling- die een roffel ten beste geeft.

Het achter op het podium opgesteld orkestje overbrugt daarna een korte pauze in afwachting van de komst van de burgemeester die klokslag negen uur arriveert samen met zijn echtgenote. Dan volgt een optreden van Leiennadje en Drikus de Kuper in gildelokostuum, (alias Leny Laurant en Riet van de Weem). Voor de Habsburgers heel bekende dorpsgenoten en gildebroeders, die echter al geruime tijd geleden het tijdelijke met het eeuwige hebben gewisseld, (Leiennadje al veel eerder dan Drikus). Wat waren ze blij dat ze mekaar in de hemel ontmoetten. Uit deze voordracht die geheel in dichtvorm wordt uitgevoerd, hier een klein stukje uit hun, bijna een half uur durende samenspraak.

"Nou kunnen we wer uns echt Hops proaten. Ja, zei Drikus de Kuper, in owen tied Nadjie gingde gullie nor de bevert in Handel en dan stokte gullie an bij Hanneke en Dien van 't Fortuun in Wanroy. Nou is de gild nor Rouan gewe en Piet Daverveld het wel 5 minuten mit de dochter van Winston Churchill stoan proaten, die hai nog noit zo'n moi en awt koningszilver gezien en hij kreeg nog 'n complimentje dat 't zo moi gepoetst was. Latter zien ze nog naor E Tampes, Dornai, St. Martin en Etampe gewest. 't Was er goed ok 't eten. An de knoflook han er toch wel veul d'n hekel en de plee viel ok nie mit, ge most alles stoande afwerke. 't Is geweldig, zei Leiennadje. Vroeger kon ik goed rijmen en dichten en nou heb ik iets hiel mois gemaakt.

Gildebroeders,
Van harte gefeliciteerd
U bent vandaag gedecoreerd
Uw trouw... uw inzet... uw lach... uw werk
dat alles maakt het Sint-Nicolaasgilde zo sterk.
Viert feest. Hou onze tradities hoog.
Zet nooit Uw gevoelens op de rem.
Verhef tenslotte uitbundig Uw stem
en zingt met ons Hemelingen samen
lang zullen ze leven. Alleluja Amen.

Het zou de moeite waard zijn geweest het gehele gedicht op te nemen in dit artikel, maar men moet lang in Haps hebben gewoond om het geheel te begrijpen.

Na zich de koffie met vlaai goed te hebben laten smaken, komt de nieuwste gildebroeder Piet Berkhout -de nieuwe burgemeester van Haps- naar voren en zegt: "Ik kwam hier tijdens de zomerkermis en zag met zorg de gildedag van 1990 tegemoet.

Maar het is een sfeervolle vereniging met een grote en goede traditie die wij moeten en willen voortzetten. Ik heb vanavond een mooi feest moeten afbreken om hier te kunnen zijn maar ik heb het met veel plezier gedaan. Ik ben nu anderhalf jaar hier en ik ken nu 2300 van de 2700 inwoners maar die laatste 400 leer ik wel via het gilde kennen."

Dan gaat de burgemeester met medewerking van de voorzitter over tot huldiging van de volgende personen:

Tien Mooren 40 jaar lid, waarvan 30 jaar als voorzitter.

Tien Cornelissen, geboren 23-08-1897, meer dan 50 jaar lid.

Jan Reys, 45 jaar lid en 3 x koning.

Harry Thijssen meer dan 40 jaar lid.

Toon Verbeten, lid sinds 1946.

Rein van Kuppeveld lid sinds 1944.

Jan Raafs lid sinds 1955. Schatbewaarder, koning in 1985.

Piet van Wanroy lid sinds 1955, vertoeft in verpleegtehuis Madeleine te Boxmeer.

Jan Gielens lid sinds 1962.

Harrie van Kempen lid sinds 1960. Bestuurslid van 1966-1977, koning in 1965.

Harrie Zonneberg lid sinds 1959.

Piet van Kuppeveld lid sinds 1956. Koning in 1967, wegens ziekte niet aanwezig.

Piet Daverveld lid sinds 1963 en 18 jaar bestuurslid.

Henk de Haas lid sinds 1964.

Grad Arts lid sinds 1966. Bestuurslid vanaf 1972.

Henk Thoonen lid sinds 1958. Bestuurslid vanaf 1984.

Piet Raaymakers lid sinds 1959. Vaandeldrager.

Joost v.d. Besselaar lid sinds 1966.

Eric v.d. Besselaar lid sinds 1966. Koning in 1972, jarenlang heeft hij de vogel gemaakt. Hij kan op deze avond niet aanwezig zijn.

Alle jubilarissen krijgen een zilveren speldje en een oorkonde uitgereikt, terwijl aan hun dames een bloemetje wordt aangereikt.

De burgemeester stelt er prijs op om aan die jubilarissen die niet aanwezig kunnen zijn, de onderscheidingen binnenkort persoonlijk te gaan uitreiken.

Na deze huldiging wordt het officiële gedeelte beëindigd met het zingen van het gildelied:

Wij zijn de broeders van het Hapse Gilde.

Wij hebben Sinterklaas als patroon,

Wij dragen fier de vele Zilveren Schilden

En een van ons die draagt de Koningskroon.

Hoog in het vaandel daar staat in gebrand) 2 x

Voor God, Koningin en voor Vaderland) 2 x

Wij zijn present op alle Gilde-dagen

En strijden dan al om de Gilde-eer.

Slechts zelden zijn wij daarin ooit verslagen

Maar keren meestal zegevierend weer.

Gilde Sint Nicolaas altijd present) 2 x

In heel het land zijn de Hapsen bekend.) 2 x

Wij zijn een broederschap van Hapse lieden

Present bij vreugde en present bij leed.

Die waar dat nodig is graag hulp bieden

Wanneer een medemens in nood verkeert.

Hoog in het vaandel daar staat in gebrand) 2 x
Voor God, Koningin en voor Vaderland) 2 x

Daarna wordt de feestavond in gezellige sfeer, begeleid door stemmingsmuziek tot ongeveer 01.00 uur voortgezet.

het Bestuur van het
Sint-Nicolaasgilde van Haps.

H. Bloedsgilde Boxmeer

Zondag 2 juni zal, als de weergoden meewerken, weer een kleurrijk lint van mensen door de straten van Boxmeer trekken, want dan is het weer Boxmeerse Vaart.

Men vertrekt dan na de Hoogmis in de, zo mooie, Petruskerk naar het altaar op het Zand.

De verering van het Heilig Bloed dateert van omstreeks 1400 en is steeds voortgezet en volgehouden tot op heden, met uitzondering van krijgswar, wanneer de pelgrims in levensgevaar konden komen.

Het wonder van het Heilig Bloed wordt nog steeds met eerbied bewaard in de parochiekerk te Boxmeer.

Toen de verering van het Heilig Bloed toenam, werd het H. Sacramentsgilde veranderd in een "H. Bloedsgilde". Het Heilig-Bloedsgilde is afwisselend sterk, zwak, slapend, weer opgewekt geweest.

Thans is het wederom in actie, treedt op bij plechtige gelegenheden en bij oefeningen.

De leden zijn prachtig in uniform gestoken.

B. Peters

Sint Antonius Abt Gilde Blitterswijk

De jaarlijkse feestdag van St. Antonius, 17 januari, wordt in Blitterswijk al sinds jaar en dag op de dinsdag erna gevierd. Dit wordt 's maandags al ingezet met het inmiddels toch wel traditionele koppermaandag ofwel koppelmaandag.

Een tweetal uurtjes gezellig met z'n allen, broeders en zusters onder elkaar genieten van een z.g.

Duitse broodmaaltijd ons aangeboden door café fam. Bos, eveneens deel uitmakend van onze broederschap.

Dinsdag is het wederom vroeg dag, 08.40 uur present op het dorpsplein in vol ornaat, gevolgd door korte opmars met slaande trom en vliegend vaandel de kerk in, voor het bijwonen van de gildemis, ter intentie van de levende en overleden broeders en zusters. De H. Mis werd deze keer gecelebreerd door de pastoor in ruste, de Z.E. Heer J. Geurts, oud-pastoor van Blitterswijk.

Deze pastoor geniet van deze taak, vooral ook omdat het gilde in "zijn tijd" nog een sluimerend bestaan kende.

Na de H. Mis gaan we in processie, eveneens met slaande trom, naar het Sint-Antoniuskapelletje, waar men bidt en offert voor gezondheid en geluk voor de gemeenschap in zijn geheel.

Daarna gaat men aangekomen op het dorpsplein uit elkaar om zich thuis te verkleeden.

Om 10.30 uur begint de jaarvergadering voorafgegaan door de traditionele broodmaaltijd met worst, dit alles geflankeerd met de van oudsher gebruikelijke borrel van "Tante Jet" van het gildehuis.

De magen goed gevuld, kan men er tegen tijdens de vergadering. Deze werd geopend door de eerste gildemeester J. Franssen. Hij memoreerde nog eens het voorbije jaar, met al zijn activiteiten zoals gildedagen, koningschieten, de onderlinge schietwedstrijden met het O.L. Vrouwegilde uit Holthees, (de wens dit uit te bouwen is zeker aanwezig!!) en de zeer gezellige verbroederingsavond te Geijsteren, ons aangeboden door het Kon. Sint-Willibrordusgilde.

Verder maakte Wim Reijnders bekend een stapje terug te doen. Hij fungeerde sinds 1983 als deken-schatbewaarder en deken-schrijver. Dit was wel geen verrassing voor de aanwezigen, maar toch... De 8 jaren dat hij deze taken heeft vervuld, dwingt veel respect af bij eenieder. Ook gezien de situatie waarin Wim verkeerde, het was toen allemaal nog niet wat het nu intussen wel is geworden. Wim wordt in deze opgevolgd door vendelier P. Dins als deken-schatbewaarder en wapenmeester en door P. Hofmans als deken-schrijver.

Gezien de vele arbeid die Wim toen nog in zijn dubbelfunctie verrichtte, is het een goede zaak dat deze posten voortaan bemand worden door elk een persoon.

Tijdens deze vergadering werden nog eens 4 personen voorgedragen om tot het gilde te mogen toetreden. Bij ballotage werden alle vier opgenomen.

Na sluiting van deze geanimeerde vergadering werd, ook al inmiddels traditioneel, de uitspanning van Henk en Carla bezocht, waarna men 's avonds aan moest zitten aan een dis, geheel in Franse stijl, schitterend!

Dit was perfect georganiseerd door de vendeliers en terecht waren alle aanwezigen hier zeer lovend over. Moge deze viering van "Sint Tunnis" nog voortduren tot in lengte van jaren.

J. Katelaan (vendrik)

De Meiboom

De Meiboom, een traditie die overal flink heeft ingeboet. Vroeger werden deze in steden, dorpen en gehuchten opgericht. Een nieuwe lente betekende

vroeger inderdaad een nieuw geluid, daarom bestond er behoefte aan een lente-feest. Met Pasen werd dat al in een meer gewijzigde sfeer gevierd, maar omdat dat een wisseldatum is, die bovendien kan vallen op een moment waarop de natuur nog nauwelijks is uitgebod, bleef lange tijd 1 mei de dag van de wereldlijke viering. Alles staat dan in bloei en in de landbouw breekt, tot aan de oogsttijd een periode van betrekkelijke "rust" aan. Die periode werd gebruikt voor bedrijfsorganisatorische regelingen, die op of rond mei-dag ingingen. Nieuwe knechten en dienstboden deden dan vaak hun intrede; jaarrekeningen werden voldaan; landerijen in pacht genomen en huurwoningen betrokken. Dat gaf beweging en opwinding. Tegen die achtergrond voltrok zich 't meifeest met zijn overdadige vruchtbaarheidssymboliek, niet alleen t.a.v. land, gewas en vee, maar ook t.a.v. huwbare jongens en meisjes, want veel meer dan nu hadden die echt de lente in het hoofd. Hoe de preciese gang van zaken bij het feest was, is niet geheel duidelijk. Dit komt waarschijnlijk omdat het te zeer van streek verschilde.

Algemeen schijnt te zijn geweest dat de viering in de nacht ervoor begon; in de "Walpurgisnacht" zoals de Duitsers het noemen, tijdens welke de heksen hun sabbat hielden; volgens de een Wodan met zijn Walküren trouwde, volgens de ander, maar die in elk geval vernoemd is naar de heilige Walburga, beschermster tegen hekserij en tovenarij, zodat ook van christelijke zijde wel claims op aard en oorsprong van het feest werden gelegd. In die nacht werden de meibomen geplant, waarvoor meestal sparren dienden; werden meitakken of mei-en op huizen, gebouwen, in straten en voor paarden en runderen gezet en brandstapels opgericht voor de traditionele meivuren. Dergelijke gebruiken waren over grote delen van Europa verbreid, maar zijn niet specifiek europees, ze komen over de hele wereld voor. In de Middeleeuwen zijn aldus hele steden in 't groen gezet. Elk huis had zijn meiboom, elke deur of venster zijn meitak, tot in de kerk hingen die takken.

Wellicht dat eertijds de gehele bevolking erop uit trok om bomen en takken te verzamelen. Maar vanaf een zeker moment nemen georganiseerde groepen dit over zoals schutterijen en meigilden. In de loop van de 18e eeuw echter verdwenen de meibomen uit de steden en in de 19e eeuw uit de meeste dorpen en gehuchten. Het heet dan dat de feestelijkheden zo zeer ontaard waren, dat "nette" mensen er niet langer aan mee wilden doen. Maar het is niet waarschijnlijk dat die feestelijkheden van karakter zijn veranderd, eerder waren die "nette" mensen "netter" geworden, zij kwamen steeds minder hun huis uit en onttrokken hun vrijages aan de openbaarheid.

Een dergelijke verburgerlijking, die mettertijd alle sociale lagen van de bevolking omvatte, heeft een eind aan verscheidene volksfeesten gemaakt.

In Nederland is dat vrij rigoureus gebeurd vanwege het virulente calvinisme dat altijd al op versoering had aangedrongen, maar nu meer gehoor kreeg.

Terwijl in landen om ons heen, zoals Duitsland, Frankrijk en Engeland de meiboom tot aan onze tijd is blijven bestaan, overigens met nog geen schijn van de vroegere betekenis, verdween hij hier op een enkele uitzondering na, helemaal. Met dit gegeven, is tijdens het Kringgildefeest 1989 te Blitterswijk deze traditie in ere hersteld,

met de gedachte hier nog eens een waar dorpsfeest van te maken, maar dan in combinatie met het feest rond Koninginnedag, waarbij kinderspelen, muziek en dans centraal zouden staan. Deze gedachte in 1989, door een drietal gildebroeders van het St. Antonius-Abt Gilde, geopperd, maar vooral uitgevoerd, heeft dit jaar navolging gekregen. Het feest en de traditie mogen zeker wat Blitterswijk betreft tot in lengte van jaren voortduren. Misschien moge dit gegeven ertoe bijdragen, dat wat betreft de traditie rond de meiboom, een aanzet mogen zijn bij gilden en schutterijen om tradities vast te houden of te herstellen. Informatie uit "Volksgebruiken in Nederland".

J. Katelaan.

De Meiboom, geplaatst tijdens koninginnedag 1990, 30 april

Sint-Barbaragilde te Sint Hubert

Wim van Tienen 60 jaar gildebroeder van het Sint-Barbaragilde te Sint Hubert.

Dat bij een slapend gilde toch een vonk van activiteit kan blijven gloeien bewijst (het ged. slapend) Sint-Barbaragilde van Sint Hubert. Het gilde daterend van 1715, (het oudste koningsschild is van 1721) kende door de jaren heen zijn ups en downs.

Bijna ieder jaar is vanaf 1715 tot 1916 koning geschoten. Vanaf de mobilisatie in 1916 tot het einde van de eerste wereldoorlog is niet geschoten evenals in de periode 1940 - 1945.

In 1933 was de belangstelling groot, iedereen was lid. Men schoot op de gemeenschappelijke schutsboom van het Sint-Catharinagilde van Mill en het Sint-Barbaragilde van Sint Hubert.

Op 12 en 13 mei kwamen op het feest aldaar de meeste gilden van de in 1933 opgerichte "Kring van gilden Land van Cuijk" bij elkaar voor de keuring van hun attributen en voor het opmaken van een lijst daarvan voor eigen gebruik.

Toen kwam ook een schrift tevoorschijn waarin stond opgetekend het jaar en dag van de oprichting: "Op huyden den 12e lunius 1715 soo hebben de ingesetene van st. Hubert opgericht een Godt vreesende Broederschap ter Eeren van Sancta Barbera..." waarna een ledenlijst volgt.

In 1946 werd begonnen met het op schijven schieten met de windbuks, terwijl in de jaren 1949 en 1950 niet werd geschoten omdat men geen geweer had. Waarom dan de buks niet voor den dag gehaald? Maar van 1953 tot 1971 werd weer om het koningschap geschoten.

Vanaf 1971 tot 1983 sliep het gilde echter geheel in. Gelukkig vond een heropleving plaats in 1983, wat tot resultaat had dat het Sint-Barbaragilde tot op heden zodanig actief is dat elk jaar het koningschieten plaats heeft en dat ook elk jaar een koningsschild aan het bij de gemeente in bewaring gegeven koningszilver wordt toegevoegd.

Ook wordt elk jaar op de feestdag van Sint Barbara teeravond gehouden.

Het ledental varieert tussen de 30 en 38 leden.

Vermeldenswaard is nog dat in 1920 de tanende fanfare van Sint Hubert werd geadopteerd door het gilde dat er voor zorgde dat er een -tot op de huidige dag bloeiende- nieuwe fanfare ("Ons Genoegen" genaamd) ontstond.

Het was 15 september 1931, de dag dat Wim van Tienen 15 jaar werd en op die dag letterlijk van het erf werd gehaald omdat het gilde schutters tekort kwam en het reglement toeliet dat 15-jarigen mochten meeschieten. Wim ging in zijn timmermansplunje mee en vanaf dat moment bleef hij het gilde trouw tot op de huidige dag. Elk jaar maakt hij de vogel en zo goed dat hij hem er zelf (helaas) nooit heeft kunnen afschieten.

Wim van Tienen gehuldigd

foto: Hermens
Fotografie, Mill

Tijdens de jaarlijkse teeravond werd hij gehuldigd vanwege zijn 60-jarige lidmaatschap en werd hem een tinnen bord aangeboden door de Eerste Deken Teun Arts, terwijl zijn vrouw een bos bloemen ontving. De jubilaris dankte de gildebroeders voor deze mooie geste en het feest werd tot in de kleine uurtjes voortgezet.

H. Christiaans

Sint-Jacobusgilde Zeeland

100-jarige. Met de zelf bijna 100 jaar bestaande Kerkelijke Harmonie Zeelandia werd door ons gilde een vendel hulde gebracht aan de 100-jarige Martina Lamers, die in Huize Compostella woont. Dit feest werd gevierd op 28 februari 1991.

Jaarvergadering. Na eerder al vergadering gehouden te hebben met de aparte groepen zoals tamboers/bazuinblazers; vendeliers, kruisboog- en geweschutters kon de jaarvergadering op 18 maart in vlot tempo worden afgewerkt.

Witte Donderdag. De Witte Donderdagplechtigheden werden ook dit jaar weer door het Sint-Jacobusgilde opgeluisterd. Het Allerheiligste werd in processie onder begeleiding van het gilde naar het St. Jacobusaltaar gebracht ter aanbidding. Zoals vanouds in Sacramentsprocessies werd het baldakijn gedragen door 4 gildebroeders. Afwisselend betrokken elk half uur (tot 23.00 uur) 4 gildebroeders de erewacht bij het Allerheiligste, en werd het na afloop onder begeleiding van de erewacht en bazuinblazers teruggebracht naar het tabernakel.

Wisselbeker. Op 2e Paasdag, 1 april werd de onderlinge schietwedstrijd om de wisselbeker gehouden. Uiteindelijk winnaar bij de schutters werd Jan Bermans en bij de nietschutters Mevr. Marie Bergmans-de Louw.

Ignas Brekelmans. Op 8 april was in het Gildehuis Ignas Brekelmans te gast om aan de hand van enige tientallen dia's zijn belevenissen te vertellen, die hij met zijn ezel Saartje beleefd had op zijn voettocht van Vlijmen naar Santiago de Compostela in Noord-West Spanje. Het was zeer interessant.

40 jaar getrouwd. Op 23 april bracht het Sint-Jacobusgilde een muzikale hulde (voor het vendelen was er jammer genoeg geen ruimte) in het Gildehuis, aan Antoon en Tonia Jacobs-van den Elzen. Zij waren 40 jaar getrouwd.

Dodenherdenking. Na de H. Mis van 19.00 uur, die op zaterdag 4 mei, door Pater M. v.d. Ven werd opgedragen begaven de Kerkelijke Harmonie, de V.O.I.S. (Vereniging Oud-Indië-Strijders), B & W, enige particulieren en het Sint-Jacobusgilde zich naar de Mariakapel om daar de doden te herdenken en de Mariamaand te openen.

Voor de H. Mis hadden de leden van de V.O.I.S. een krans gelegd op het kerkhof bij de graven van de geallieerden, die daar begraven liggen. Ook in de Mariakapel werden bloemen gelegd door o.a. de V.O.I.S. en de familie Van den Brand, die hun broer Piet in Indië verloren hebben.

In de St. Jan. Het Sint-Jacobusgilde had de verevende uitnodiging gekregen om op zaterdag 11 mei de Pontificale Eucharistieviering in de St. Jan met gilde-eer op te luisteren. Om 12 uur werd Mgr. Ter Schure met zijn 20 priesters naar het altaar begeleid waar de plechtige H. Mis werd gevierd ter afsluiting van het Internationaal Congres over de Huwelijksmoraal, waaraan zo'n 200 personen uit 20 landen hadden deelgenomen.

Gildedag Milsbeek. Op 12 mei, Moederdag, namen we deel aan de Kringgildedag in Milsbeek (bij Gennep). We behaalden daar een 1ste prijs Algemeen Klassement, Maurice Danen een 4e prijs bij het vendelen, jeugd 12-16 jaar, een de 1ste prijs schieten Korps wip met de 4 schutters Jan van Dongen; André v. Oirschot, Jan Laurensen en Wim Koenen.

Harmonie 100 jaar. Op het eeuwfeest van onze Kerkelijke Harmonie Zeelandia op zondag 18 mei nam het gilde deel aan het grote defilé, dat door een aantal genodigden werd afgenomen.

Salvator Mundi te Oeffelt

Tamboers van Salvator Mundi in het nieuw.

Leden van Salvator Mundi uit Oeffelt hebben met hulp en inzet van oudtamboers hun gildetamboersgroep weer nieuw leven ingeblazen. Dit heeft geleid tot een totale opwaardering van die groep. Er is royaal geïnvesteerd in mensen en materiaal. Het resultaat van al deze inspanningen is voor het eerst te zien op de vrijgildefeesten en op de kringgildedag 1991 in het land van Cuyk.

In memoriam Jan van Rossum

Zaterdagavond 16 maart werden we opgeschrikt door het overlijden van gildebroeder **Jan van Rossum**. Ofschoon Jan al enige tijd in het ziekenhuis verbleef met hartklachten rekende niemand van ons met dit onverwachte overlijden. Het heeft ons zeer aangegrepen nu al afscheid te hebben moeten nemen van deze markante en oer-oeffeltse gildebroeder. Hij was 21 jaar lid van ons gilde en zijn trouwe aanwezigheid mag een voorbeeld blijven voor velen van ons. We treuren omdat we hem in de toekomst moeten missen. Zijn familie en vele vrienden wensen we sterkte toe om dit verlies te dragen. Jan is 41 jaar geworden.

Groot Gaesbeeker Gilde investeert in de toekomst

De leden van het Groot Gaesbeeker Gilde of Sint Aechten Schuttersgilde van Soest hebben in de laatst gehouden Algemene Ledenvergadering besloten te investeren in de toekomst van het gilde. In de eerste plaats gingen de gildeleden akkoord met de aanschaf van nieuwe uniformen voor het gildekorps. De huidige uniformen zijn aan vervanging toe, deze zijn al meer dan 10 jaar in gebruik. De kleurstelling is gelijk aan de huidige, alleen in het model zijn kleine wijzigingen doorgevoerd, gezien verschillende ervaringen met de huidige uniformen. Het is de bedoeling dat het gildekorps zich op de gildedagen in Brabant dit jaar presenteert met zijn nieuwe kleding. Ook het bestuur zal vanaf die datum geuniformeerd zijn. Hun uniform

wijkt op enkele onderdelen af van die van het gildekorps.

Vervolgens is besloten om een ruimte te gaan huren in een historisch pand in Soest, alwaar ook het Museum Oud-Soest is gevestigd en deze in te gaan richten als gildehuis voor gilde-activiteiten. Al jaren bestaat er bij het gilde behoefte aan een oefenruimte voor het gehele gildekorps; nu nog oefenen de vendeliers in een andere locatie dan tamboers en hoornblazers. Daarnaast kan deze ruimte van ongeveer 200 m² een ontmoetingsplaats worden voor de gildeleden voor kaartavonden, feestavonden e.d. Het gildehuis zal in de loop van de maand augustus voor de eerste gilde-activiteiten gebruikt gaan worden. Thans wordt hard gewerkt om de inrichting aan te passen aan de wensen van het gilde. Het gildehuis is dan gevestigd op een centrale plaats in Soest en is een unieke gelegenheid om de gildegeest verder te ontwikkelen.

In het Museum Oud-Soest is trouwens een permanente tentoonstelling over het Groot Gaesbeeker Gilde ingericht. Het Museum trekt steeds meer bezoekers en is tot op heden echter alleen tijdens de weekenden geopend.

Jaarlijkse gildefeesten in Soest absoluut hoogtepunt van de verschillende gilde-activiteiten

Het Groot Gaesbeeker Gilde is een zeer actief gilde, waarbij gedurende het gehele jaar activiteiten worden georganiseerd, dan wel dat er door het gildekorps wordt deelgenomen aan andere activiteiten. Het Koningschieten op de laatste zondag van augustus is natuurlijk het absolute hoogtepunt. Rondom dit Koningschieten worden dit jaar, een teerjaar, gedurende 11 dagen lang weer tal van activiteiten georganiseerd in het kader van de Gildefeesten Soest 1991.

De verschillende activiteiten zijn zeer divers, maar hebben alles te maken met de doelstelling van het gilde het bevorderen van de gemeenschapszin. Tot de activiteiten behoren sportieve programma-onderdelen als fietstochten, wandeltochten, gildeloop, als ook ontspannende activiteiten zoals volksspelen, kinderspelen, volkspaardenfeest. Natuurlijk wordt ook voor een muzikaal entertainment gezorgd in de vorm van feestavonden in de daarvoor opgezette tentaccommodatie. Dit jaar zal ondermeer optreden Rob de Nijs, als ook de Bob East Show Band en speciaal voor de ouderen Conny Vink.

Gezien het teerjaar zijn er ook enkele zeer speciale gilde-activiteiten als het dansen om de gildeboom, een teeravond en een Plechtige Eucharistieviering in de feesttent met aansluitend een ontbijt voor de gildeleden.

Nieuwe gildemis

Tijdens deze Eucharistieviering zal ook de nieuwe gildemis worden uitgevoerd waaraan het gildekorps tezamen met parochieel zangkoor Sint Caecilia zal medewerken. De latijnse gezangen zijn van muziek voorzien door Henk de Ruijgt, terwijl de koorarrangementen zijn verzorgd door Gerard van de Schepop. Alle onderdelen van het gildekorps zullen op een speciale manier deze gildemis opluisteren. Al jarenlang worden in Soest gildemissen verzorgd, doch dit jaar is het voor de eerste keer dat het gildekorps ook de muzikale begeleiding van het zangkoor zal gaan verzorgen.

De verschillende activiteiten zullen weer plaats vinden op het eigen gildeterrein "De Blaak" aan de Ferdinand Huycklaan te Soest.

Kring „Baronie en Markiezaat”

Van de bestuurstafel.

In het afgelopen jaar heeft het bestuur van de kring "Baronie-Markiezaat" regelmatig de opmerking, of erger nog, de klacht vernomen dat het gilde binnen of buiten de kring dat deelneemt aan de kringdag een inschrijfgeld (= waarborgsom) à f 100,- aan het organiserend gilde moet betalen. Bovendien indien het ingeschreven gilde daadwerkelijk aan de bedoelde dag heeft deelgenomen, ontvangt het van de waarborgsom f 65,- terug. Dit laatste valt bij verscheidene gilden slecht. Daarom wil het bestuur van de kring, middels dit artikelje, graag enige toelichting geven op deze gang van zaken. De reden om een waarborgsom te vragen is gelegen in het feit dat "men" in het verleden leergeld betaald heeft. Vele gilden schreven in voor een gildefeest, maar toen puntje bij paaltje kwam trok een aantal gilden zich terug, of men liet helemaal niets meer van zich horen!! Deze kwestie was voor het organiserend gilde, op zijn zachtst gezegd, onaangenaam. Het was er immers vanuit gegaan dat zoveel gilden kwamen; zoveel broeders deden mee aan het vendelen; zoveel broeders deden mee aan het trommelen; zoveel broeders deden mee aan het schieten; zoveel broeders kwamen in de tent; enz. U kunt zich voorstellen dat dit niet alleen teleurstellend was, maar ook het prijzenilver was berekend naar het aantal deelnemers. Vandaar dat het sinds 1985 gebruikelijk is dat er een waarborgsom gevraagd wordt. Nu de verklaring waarom f 35,- ingehouden wordt.

Allereerst wil het bestuur van deze kring zijn teleurstelling uitspreken dat in ander(e) kring(en) het schietgebeuren op gildefeesten nauwelijks aan bod komt. Beste gildebroeders hoe is het toch mogelijk een gildefeest te organiseren zonder schietwedstrijden? Denk hierbij eens terug aan Uw voorvaders, hoe die eeuwen geleden een en ander verzorgden (landjuwelen). O.i. is een kringdag of ander gildefeest niet compleet zonder schieten. Men mist als het ware de jus op de aardappelen. Gelukkig is het in de kring "Baronie Markiezaat" anders geregeld. Hier kan elke gildebroeder, als hij dit wenst, deelnemen aan een wedstrijd. Of dit nu kruis- of handboog dan wel geweer betreft, eenieder mag schieten. In het verre verleden was het wel zo dat de munitie of blazoenen die tijdens zo'n wedstrijd verbuikt werden door de deelnemer persoonlijk betaald moest worden. Dit was een hele klus. Denk b.v. maar eens aan geld teruggeven, wisselen enz. Om nu de deelnemers ter wille te zijn en de gang van zaken zo vlot mogelijk af te kunnen werken is er destijds besloten één bedrag te rekenen en dit in zijn totaliteit met het deelnemend gilde te verrekenen. Vandaar...

Naast dit alles geldt sinds 1 januari 1991 een volgende bepaling. Met ingang van dit jaar wordt aan het deelnemend gilde (binnen of buiten de kring) **een boete van f 5,-** per persoon doorberekend indien een deelnemer die, officieel, opgegeven is voor een wedstrijd (vendelen en trommelen) niet **daadwerke-**

lijk deelneemt aan bedoelde wedstrijd, **om wat voor reden dan ook**. Het organiserend gilde komt in zijn publicaties of anderszins hierop terug. Overheden van de gilden, neemt van bovenstaande goede nota en doet er Uw voordeel mee.

Het bestuur van de Kring.

Het Terheijdense kloveniersgilde

Jan Snellens 60 jaar gildebroeder!!

Zaterdag 16 maart kwamen de gildebroeders, hun echtgenotes, zijn familie, vrienden en bekenden naar de gildekamer waar een feestavond, t.g.v. het 60-jarig lidmaatschap van Jan Snellens, georganiseerd was. Jan 60 jaar lid! Dat is niet niks! Soms hoor je wel eens de opmerking, dat is een kwestie van geluk. Als je lang kunt blijven leven kun je lang lid zijn. Misschien is dit wel zo, maar van de andere kant is het wel een teken dat je uit het juiste gildehout gesneden bent. En dat is Jan!

Als zoon van de laatste Keizer (geschoten in 1925) heeft Jan lief en leed, ups en downs in het gilde meegemaakt. Hij heeft zich echter steeds weer opnieuw ingezet om het gilde te laten groeien en bloeien. Zo heeft hij ruim 55 jaar het vaandel gedragen. Honderden loden kogels heeft hij t.b.v. het Koningsschieten gegoten. En dat hij goed werk afleverde, bleek wel; hij is drie keer Koning geweest. Enige tijd geleden echter heeft Jan gemeend dat een jongere broeder het vaandel behoort te gaan dragen en hij heeft het doorgegeven aan zijn neef Jan Dijkers.

Zoals geschreven, de belangstelling voor Jan was groot. Allereerst sprak eredeken Bressers de jubilaris toe. Hij roemde niet alleen Jan maar ook het gehele gilde dat zo uitstekend de kringdag op de "Kleine Schans" in augustus 1990 verzorgd heeft. De eredeken had hier bijzonder van genoten en hij sprak de hoop uit dat over 5 jaar weer op die speciale plaats een gildefeest gehouden gaat worden. Hierna sprak de voorzitter, de heer H. van Rijkevorsel, van de kring van schuttersgilden "Baronie-Markiezaat" Jan toe, waarbij hij de jubilaris eerde met de kringonderscheiding.

Van zijn medegildebroeders en van zijn familie samen, kreeg Jan daarna een zgn. oudermansstok aangeboden, zodat Jan, hopelijk nog vele jaren, mee kan gaan, wanneer het gilde erop uittrekt. Uiteraard was Jan Snellens vereerd met deze cadeaux. Hij zelf wilde ook niet achterblijven en hij schonk het gilde een prachtig zilveren schild met daarop vermeld zijn verschillende functies binnen het gilde.

Beste lezer,
U zult begrijpen dat dit alles voor ons reden was om de rest van de avond onder het genot van (een) drankje(s) en hapjes en met de beentjes van de vloer, gezellig bijeen te blijven tot in de kleine uurtjes.

De Deken-schrijver.

De kringvoorzitter speldt bij de jubilaris de onderscheiding op.

Kruis en voetbooggilde Sint Jan Baptist Sprundel

Opening seizoen 1991. Traditioneel vond op 30 april (Koninginnedag) de opening plaats van het nieuwe schietseizoen. Alle schutters kwamen dan om 17.00 uur tesamen in het clublokaal, om deel te nemen aan een zogenaamde Koppelverschieting. De Koning (Jan van de Maagdenberg) en de Hoofdman (Jan Vergouwen) wezen beurtelings één schutter aan uit de aanwezige gildebroeders. Er werd op een normaal blazen geschoten. Iedere schutter kreeg 10 schoten (4 proef en 6 tellend). Het winnende team kreeg van de verliezers een consumptie.

Subsidie Anjerfonds: Bij de viering van het 1000-jarig bestaan van de parochie Sprundel in 1992 willen wij, het Sint Jan Baptistgilde, ons presenteren in een nieuw uniform. Ter dekking van de kosten hiervan hebben wij reeds in 1990 een loterij georganiseerd, waarvan de opbrengst voor de nieuwe uniformen is gereserveerd. Hieraan wordt ook toegevoegd de opbrengst van de jaarlijkse lotto, terwijl er dit en het volgende jaar nog acties zullen worden gehouden ter dekking van de kosten. Op ons verzoek heeft het bestuur van het Anjerfonds Noord Brabant, ons een bijdrage toegekend van f 1.860,- voor de aanschaffing van de nieuwe uniformen. Wij zijn hier zeer blij mee en danken dan ook het bestuur van het Anjerfonds, voor deze toezegging. Het gilde Sint Jan Baptist is voor zover bekend de oudste vereniging in de gemeente Rucphen en heeft een cultureel karakter. Het gilde is opgericht om vroeger de Kerkelijke Overheid te beschermen, hetgeen thans nog tot uitdrukking komt bij onze aanwezigheid bij de Kerkelijke plechtigheden. Bij de jaarlijkse viering van het feest van Sint Jan Baptist, de patroonheilige van de parochie, wordt de eed van trouw afgelegd

aan de Kerkelijke en de Wereldlijke Overheid. Zo ook zullen wij straks op 28 juni 1992, tijdens de eucharistieviering, het hoogtepunt van de viering 1000 jaar Sprundel, aanwezig zijn, tesamen met vertegenwoordigers van de Gilden Baronie-Markiezaat en de gilden van de Belgische Bond van de Noorderkernen. Wij zullen met gepaste trots onze nieuwe uniformen presenteren. Nogmaals dank aan het bestuur van het Noord Brabants Anjerfonds, voor hun toezegging.

Gust Laane ere-hoofdman gilde Bergen op Zoom en Borgvliet

Maandagmiddag 11 maart 1991, in de overvolle Meizaal van Hotel "De Draak" werd eer gegeven aan een Gildebroeder, die meer dan dat verdiend heeft.

Burgemeester P. Zevenbergen speldt oud-hoofdman Gust Laan de hierboven afgebeelde zilveren gilde-onderscheiding op de revers, nadat hij even daarvoor tot ere-hoofdman benoemd was. De Meizaal, toepasselijk aangekleed met het gildevaandel en de vendels van onze vendeliers, leende zich bijzonder voor zo een gebeurtenis. De ere-hoofdman wist zich verrast, zoals hij

zich uitdrukte. Wij op onze beurt vonden het bijzonder dit voor hem te kunnen doen. Bij alle vermelde lofuitingen en dat waren er heel wat, zijn het niet de in het oog springende zaken, die de grootste kracht van Gust zijn. Deze man die vijf jaar hoofdman van ons gilde is geweest, tot hij statutair een stapje terug moest doen, heeft zich daarvoor jaren ingezet, om Bergen op Zoom en Borgvliet hun stukje geschiedenis terug te geven waar ze recht op hebben; zijn stijl en waardigheid, dat is

naar mijn mening zijn grootste kracht. In Bergen op Zoom waar een gilde heel duidelijk zijn plaats moet veroveren, ondanks zijn geschiedenis, kon alleen een man als deze ere-hoofdman dit geweldige karwei voor elkaar brengen. Bergen op Zoom en Borgvliet zijn nu een mooi gilde rijk. Een gilde

dat het goede voorstaat en het negatieve van deze tijd tracht te keren, een gilde waarvan ik het een eer vind er in te kunnen zijn. Dat hebben wij aan deze ere-hoofdman te danken.

Plaatsvervangend vaandrig, André Visch.

Bibliografie Noordbrabantse Schuttersgilden

Autenboer Eugene van, Het enige en ook onvoltooid Landjuweel der kolveniers (1527-1539-1560), in: Liber Amicorum Prof. Dr. Jozef Van Haver, Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde, Brussel, 1991, blz. 449 - 461. In dit artikel komen o.a. Bergen op Zoom en 's-Hertogenbosch voor. Van de derde wedstrijd van het landjuweel (Bergen op Zoom 1560) geeft de schrijver een uitgebreid verslag.

Oomen Johan en Reker Eef, Vlechtwerksjerpen van de Noordbrabantse Schuttersgilden, uitgave: Sint-Jorisgilde Gestel en Blaarthem, Eindhoven, 1991, 74 blz., met litt. opg., 66 zwart-wit foto's en 4 tekeningen, A4, slappe kaft met gelijmde rug. Deze publicatie gaat voor het eerst uitgebreid in op deze sjerpen,

die ook wel Egyptisch-vlechtwerksjerpen zijn genoemd. In het eerste deel wordt aandacht geschonken aan de vlechtwerk- of sprangtechniek, vlechtwerksjerpen in Nederland, de ouderdom, afbeeldingen en herkomst van de betreffende sjerpen. Aan de Gestelse exemplaren en hun restauratie wordt aandacht geschonken. In de catalogus worden verder 45 sjerpen van achttien gilden uitgebreid beschreven en afgebeeld. Te bestellen: E. Reker, Busweg 10, 5632 PM Eindhoven, tel. 040-421621 (kosten f 7,50, excl. porto).

Driessen T., De oudste geschiedenis van het Sint-Lambertusgilde Milsbeek, in: Programma Gildefeesten Milsbeek, 9-11-12 mei 1991, blz. 26-30.

N.N., Het Sint-Lambertusgilde (Milsbeek), in: Programma Gildefeesten Milsbeek, 9-11-12 mei 1991, blz. 39-51.

Oud Nieuws V

(Berichten uit Meijerische Courant 1890-1915) Eindhoven (vervolg):

Ridderlijk Sint-Sebastiaansgilde 23 juli 1892:

Het gilde heeft jaarlijkse concours gehouden op de doelen achter de sociëteit Concordia op de Markt. 24 januari 1901:

Het gilde, gevestigd in Concordia bij Mej. Wed Moonen, heeft maandag 21 januari jaarlijkse feest gevierd.

12 juli 1904:

"Het ridderlijke gilde van St. Sebastiaan vierde gisteren bij den heer Michielsens het feest van het koningschieten, waarbij de heer H.C. van Kol met eere de waardigheid van Koning verwierf."

Esch

Sint-Willibrordusgilde

15 juni 1895:

Het gilde is een van de verenigingen die eer bewijzen aan de "zilveren" pastoor Sprengers.

17 oktober 1907:

Drie "gildeheren" hadden b.g.v. de kermis voor prijzen gezorgd. "Wel werd daarbij (bij de wedstrijden) een enkel gat in de lucht geschoten, maar ook menig schot was raak." Achttien gelukkigen kregen uit handen van de burgemeester prijzen.

6 juni 1908:

Gilde hield jaarlijkse teerdag bij M. v. Schijndel. Na de H. Mis voor de overledenen werd de dag verder met "kout en spel" doorgebracht.

Geldrop

Sint-Catharina- en Sint-Barbaragilde

28 juni 1890:

Dit gilde wordt genoemd in verslag over het 450-jarig bestaan van het Sint-Martinusgilde te Tongelre.

26 november 1892:

Zondag a.s. organiseert dit gilde bij de Groot op Hout te Zesgehuchten een schietwedstrijd met het geweer, "waarvoor schoone en smakelijke prijzen

beschikbaar zijn." aanvang: 13.30 uur.

3 december 1892:

De Heren Saris uit Tongelre en Van der Stappen uit Geldrop betwistten elkaar de eerste prijs in het schieten (geen gildenamen genoemd).

4 maart 1894:

Het Sint-Catharina en Sint-Barbaragilde gaat haar 300-jarig bestaan vieren: "er zal op luisterrijke en grootsche wijze gefeest worden."

5 mei 1894:

Nogmaals wordt de wedstrijd van 15 juli a.s. vermeld. Er zijn vijf prijzen en een verguld-zilveren erekruis voor de schutter met de meeste punten beschikbaar. Verder is er een prijs voor de beste vendrig en een koningskruis voor de koningen der gilden.

4 juli 1894:

De door het gilde voor de aanstaande wedstrijd beschikbaar gestelde medailles zijn te bezichtigen. Ze zijn vervaardigd in het atelier van Begeer te Utrecht.

14 juli 1894:

Het laatste bericht voor het feest van het Sint-Catharina en Sint-Barbaragilde te Geldrop.

18 juli 1894:

Er staat een uitgebreid verslag over de feesten te Geldrop, van het Sint-Catharina en Sint-Barbaragilde aldaar, in de krant. De tweede prijs werd door het Sint-Antoniusgilde uit Budel behaald en de derde prijs door het Sint-Jorisgilde Zesgehuchten. Het koningskruis was voor koning Van Brussel van het Sint-Caeciliagilde uit Veldhoven, na overkamping met koning Vroomans van Sint-Hubertus (gilde?) te Gilze. Het erekruis was voor Eldus van het Sint-Agathagilde te St. Agatha. De tweede prijs was voor de heer Paussen van het Sint-Antoniusgilde te Budel.

11 september 1895:

De heer H. v. Gestel was 50 jaar vaandrig van dit gilde. Het ontbrak de jubilaris niet aan deelneming. De gilde vereerde hem met een medaille met toepasselijke inscriptie.

Johan Oomen